

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

الحق
علیه
صلاوة
وسلام

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پرواز با نماز

نویسنده:

محمد حصاری

ناشر چاپی:

پارسایان

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۹	پرواز با نماز
۹	مشخصات کتاب
۹	فصل اول : فایده نماز
۹	فایده نماز
۹	دوری از فحشاء و منکر
۱۱	آیات و روایاتی پیرامون نماز
۱۳	فصل دوم : کیفیت نمازهای یومیّه
۱۳	کیفیت نمازهای یومیّه
۱۳	گفتار اول : مقدمات نماز
۱۳	الف) وضو
۱۳	وضو یکی از مقدمات نماز «وضو» است
۱۴	توجه
۱۴	چندی از احکام وضو
۱۶	ب) تیمم
۱۶	تیمم
۱۷	چندی از احکام تیمم
۱۹	ج) اوقات نماز
۱۹	اوقات نماز
۱۹	نماز قضا
۲۱	نماز قضای پدر و مادر
۲۱	گفتار دوم : مقارنات نماز
۲۱	متن نماز
۲۲	حالات نماز

۲۲ نماز صبح
۲۲ نماز صبح
۲۳ رکعت اول
۲۴ رکعت دوم
۲۴ قنوت
۲۴ رکوع
۲۴ تشهد و سلام
۲۵ نماز ظهر ، عصر و عشا
۲۵ نماز ظهر ، عصر و عشا
۲۶ رکعت اول
۲۶ رکعت دوم
۲۷ رکعت سوم
۲۷ رکعت چهارم
۲۸ نماز مغرب
۲۸ نماز مغرب
۲۸ ذکرهای رکعت اول و دوم
۳۰ نماز جماعت
۳۰ نماز مسافر
۳۰ گفتار سوم
۳۰ مبطلات نماز
۳۲ مکانهای مکروه برای نماز
۳۲ فصل سوم : شرح ذکرهای نمازهای یومیه
۳۲ شرح ذکرهای نمازهای یومیه
۳۳ گفتار اول : ذکر الله اکبر
۳۳ گفتار دوم : ذکرهای دال بر وحدانیت
۳۳ ذکرهای دال بر وحدانیت

۳۶	چند حدیث
۳۷	گفتار سوم : ذکرهای مربوط به نبوت
۳۷	ذکرهای مربوط به نبوت
۳۷	فلسفه وجود پیامبران
۳۷	آیاتی پیرامون فلسفه نبوت
۳۹	راه شناخت پیامبران
۴۰	گفتار چهارم : کر صلوات
۴۲	گفتار پنجم : شرح ذکر سلام
۴۲	شرح ذکر سلام
۴۲	بندگان صالح خدا
۴۸	گفتار ششم : راخواندن به نماز
۴۸	گفتار هفتم : شرح ذکر سبحان الله
۵۲	گفتار هشتم : شرح سوره های نماز
۵۲	شرح سوره های نماز
۶۱	منازل انسان
۶۱	منازل انسان
۶۱	مرگ
۶۳	قبر
۶۳	برزخ
۶۵	قیامت
۶۵	بهشت یا جهنم
۷۱	شرح سوره توحید
۷۷	فصل چهارم در بیان کیفیت چند نماز
۷۷	۱ . نماز نافله
۷۷	۲ . نماز شب
۷۷	۳ . نماز جمعه

۷۸ ۴ . نماز آیات

۷۹ ۵ . نماز وحشت

۸۰ ۶ . نماز عید

۸۲ درباره مرکز

سرشناسه: حصاری محمد عنوان و نام پدیدآور: پرواز با نماز: پیامی به نوجوانان محمد حصاری مشخصات نشر: قم پارسایان ۱۳۷۸. مشخصات ظاهری: ص ۱۰۴ شابک: ۹۶۴-۶۵۶۶-۳۶-۷-۳۵۰۰۷ ریال یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس موضوع: نماز -- ادبیات نوجوانان موضوع: نماز -- احادیث موضوع: نماز -- راهنمای آموزشی رده بندی کنگره: BP۱۸۶/ح ۶ پ ۴ ۱۳۷۸ رده بندی دیویی: ۲۹۷ [ج ۳۵۳/ شماره کتابشناسی ملی: م ۷۹-۴۴۷۲

فصل اول: فایده نماز

فایده نماز

نوجوانان، غالباًمی پرسند چرا باید مشقتهایی را تحمل کرد و نماز به جا آورد.

برای پاسخ آنان باید فواید نماز را برشمرد.

دراین فصل مهمترین فایده نماز را شرح می کنیم

دوری از فحشاء و منکر

(وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ).

«نماز را به جای آر که همانا نماز است که اهل نماز را از هر کار زشت و منکر باز می دارد و همانا ذکر خدا بزرگتر است و خدا به هر چه کنید آگاه است».

نماز به حوضی مانند است که اگر انسان روزی چند مرتبه خود را در داخل آن بشوید و بدن خود را از آلودگی پاک نماید، هیچ آلودگی در او باقی نمی ماند.

و همچنین است انسانی که روزانه پنج مرتبه با خدای خود خالصانه روبرومی شود و در یاد او آلودگی های معنوی را از یاد می برد.

او به طهارتی روحانی دست پیدا می کند.

البته هر نمازی انسان را از فحشا و منکر باز نمی دارد.

نمازی چنین فایده ای را به دنبال دارد که با حضور قلب و بدون ریا و خودنمایی انجام شود.

یعنی نماز برای خدا باشد نه جلب توجه و نظر دیگران.

اگر نماز برای خودنمایی پیش دوستان ، و یا فی المثل پیش آموزگار باشد نماز نیست .

این نماز نه تنها نماز گزار را از فحشا دور نمی کند ، بلکه به طرف فحشا می کشاند ، فحشا و منکری که گناه کبیره است .

خداوند در قرآن به نماز گزاران ریایی وعده عذاب داده است : (فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ * الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ * الَّذِينَ هُمْ يُرَآؤُونَ) .

«وای بر

نمازگزاران ، که دل از یاد خدا غافل کردند ، هم آنان که ریا می کنند» .

رسول خدا (صلی الله علیه وآله) فرمودند : نمازی که انسان را از فحشا و منکر باز ندارد ، آدمی را از خدا دور می کند .

نمازی انسان را از فحشا و منکر باز می دارد که انجام آن به صورتی ریاکارانه نباشد .

نمازی مطلوب خدای تعالی است که با حضور قلب انجام شود و از خودنمایی مبرا باشد .

اساساً ، نمازها ، گرچه در ظاهر شبیه هم هستند ولی در حقیقت با هم تفاوت دارند .

یک نماز ، چون نماز حضرت علی (علیه السلام) است که نمازگزار به هنگام آن کاملاً در ذکر خدا می رود و حتی از بیرون آمدن تیر از پایش نیز غفلت می کند .

و نمازهایی هم هستند که در مرتبه پایینتر قرار دارند .

هرچه نماز ، از ذکر و توجه به خدای تعالی بیشتر بهره مند باشد ، در حقیقت نمازی کاملتر خواهد بود .

پس آن چه که مطلوب خدای تعالی است ، نمازی است که با توجه کامل انجام شود .

این مرتبه عالی نماز است .

از این مرتبه اگر به سمت پایین سیر کنیم ، به نمازی می رسیم که تنها صورت و ظاهر نماز را دارد .

این نماز دیگر هیچ فایده ای به دنبال نخواهد داشت .

و تنها رنج و زحمت است .

در حدیث ، این نمازگزاردن ، چون نوک زدن کلاغان دانسته شده .

آیات و روایاتی پیرامون نماز

(الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ * أُولَئِكَ عَلَى هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ) .

«آنان که نماز پیا می دارند و زکات فقیران را ادا می کنند ، و به

عالم آخرت کاملاً یقین دارند هم آنان از لطف پروردگار خویش به راه راستند و هم آنان رستگاران عالمند» .

(قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ* الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ) .

«همانا اهل ایمان به پیروزی و رستگاری رسیدند .

[اهل ایمان چه کسانی هستند ؟]آنان که در نمازشان خاضع و خاشعند» .

(قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ* الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ) .

«همانا اهل ایمان به پیروزی و رستگاری رسیدند .

[اهل ایمان چه کسانی هستند ؟]آنان که بر نمازشان محافظت دارند» .

رسول خدا (صلی الله علیه وآله) فرمودند : هیچ نمازی وقتش نمی رسد مگر آن که فرشته ای ندای عمومی در برابر مردم دهد که بپا خیزید آن آتشیایی که با دستهای خود بر پشت خویش برافروخته اید با نماز خود خاموش بنمایید .

عَنْ جَمِيلٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَالَ : لِلْمُصَلِّي ثَلَاثُ خِصَالٍ : إِذَا قَامَ فِي صَلَاتِهِ يَتَنَاثَرُ عَلَيْهِ الْبُرُّ مِنْ أَعْنَانِ السَّمَاءِ إِلَى مَرْقِ رَأْسِهِ وَتُحْفٌ بِهِ الْمَلَائِكَةُ مِنْ تَحْتِ قَدَمَيْهِ إِلَى أَعْنَانِ السَّمَاءِ وَمَلَكٌ يُنَادِي : أَيُّهَا الْمُصَلِّي لَوْ تَعَلَّمُ مَنْ تَنَاحَى مَا انْفَتَحَتْ .

جمیل بن درّاج از امام صادق (علیه السلام) روایت کند که فرمود : برای نماز گزار سه فایده است :

۱ . هرگاه به نماز ایستاد نیکوییها بر او ریزش دارد از بالای فضا تا فرق سر او .

۲ . فرشتگان از زیر تا بالای آسمان بر او احاطه دارند .

۳ . فرشته به او می گوید : ای نماز گزار اگر بدانی که با که مناجات می کنی هیچگاه التفاتی و توجهی به سوی دیگری نخواهی کرد .

قَالَ الصَّادِقُ (عليه السلام) : «فَضْلُ الْوَقْتِ الْأَوَّلِ عَلَى الْآخِرِ كَفَضْلِ الْآخِرِ عَلَى الدُّنْيَا» .

«امام صادق (علیه

السلام) فرمودند: فضیلت و برتری نماز اول وقت بر آخر وقت مانند فضیلت آخرت است بر دنیا» .

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله) فرمود: هر کس از شما قنوتش در این دنیا طولانی تر باشد در آخرت در موقف محشر راحتی او بیشتر خواهد بود .

امیر المؤمنین (علیه السلام) فرمود: یک نماز در بیت المقدس برابر هزار نماز است ، و یک رکعت در مسجد جامع شهر برابر صد نماز ، و یک نماز در مسجد قبیله و محل برابر بیست و پنج نماز و یک رکعت در مسجد بازار برابر دوازده نماز است و نماز مرد در خانه اش به تنهایی فقط یک نماز است .

امیر المؤمنین (علیه السلام) فرمود: هر کس نماز خود را با اذان و اقامه بخواند صفی از فرشتگان پشت سر او به نماز می ایستند که دو طرف آن صف دیده نمی شود .

و هر کس نماز خود را تنها با اقامه بخواند فقط یک ملک یا یک صف پشت سر او نماز می خواند .

فصل دوم: کیفیت نمازهای یومیّه

کیفیت نمازهای یومیّه

نماز مشتمل بر چند امر است: ۱. مقدمات: اموری که باید پیش از نماز آن ها را انجام داد ، مانند وضو .

۲. مقارنات: منظور همان متن نماز است: از تکبیره الاحرام تا سلام .

۳. مبطلات: اموری که موجب بطلان نماز می شوند .

گفتار اول: مقدمات نماز

الف) وضو

وضو یکی از مقدمات نماز «وضو» است

با وضو روح و جسم نماز گزار تطهیر ، و برای نماز آماده می شود .

یا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ . . .)

«ای اهل ایمان چون برای نماز خواهید برخیزید ، صورتها و دستها را تا مرفق (آرنج) بشوید و سر و پاها را تا برآمدگی مسح کنید» .

بنابر این آیه شریفه ، وضو با شستشو و مسح انجام می شود .

برای وضو باید سه قسمت از بدن را شست و سه قسمت از آن را مسح کرد .

مسح یعنی کشیدن دست روی سر .

قسمتهایی را که باید شست ، از این قرار است :

۱ . صورت از جایی که موی سر رویده تا آخر چانه (طول) و پهنا به فاصله بین شست و انگشت میانه (عرض) .

۲ . دستها از آرنج تا نوک انگشتان .

توجه

برای حصول اطمینان از شسته شدن تمام آرنج باید چهار انگشت بالاتر از آرنج نیز شسته شود .

قسمتهایی از بدن را که باید مسح کرد ، از این قرار است : ۱ . سر قسمت جلوی سر که بالای پیشانی است .

۲ . پای راست و چپ روی پا از نوک انگشت تا برآمدگی پا .

اعمال وضو به ترتیب ذیل انجام می گیرد :

اول : صورت .

دوم : دست راست .

سوم : دست چپ .

چهارم : مسح سر

پنجم : مسح پای راست

ششم : مسح پای چپ .

چندی از احکام وضو

۱ . مقدار واجب در شستن صورت و دستها همان مقدار است که گفته شد .

ولی برای آن که انسان یقین کند تمام مقدار واجب را شسته باید کمی از اطراف آن مقدار را هم بشوید .

۲. صورت و دستها باید از بالا به پایین شسته شود .

و اگر از پایین به بالا شسته شود وضو باطل می شود .

۳. شستشو برای بار اول واجب است .

و برای بار دوم جایز؛ یعنی انسان می تواند بعد از آن که مثلاً دست راست را یک بار کامل شست بار دیگر هم کاملاً بشوید .

و بار سوم حرام است .

یعنی اگر انسان بعد از این که دوبار مثلاً دست راست یا صورت را کاملاً شست نمی تواند باز هم شستشورا تکرار کند .

۴. وقتی «یک بار» شستشو محقق می شود که اعضا به طور کامل شسته شود .

یعنی اگر یک بار به طور کامل به نیت وضو تمام صورت یا دستها شسته شود و بار دیگر هم به طور کامل شسته شود ، دیگر

برای بار سوم نمی

تواند آن عمل را تکرار کند .

۵ . مسح سر به مقداری است که مسح ، صدق کند .

ولی بهتر است که به پهنای سه انگشت بسته و به طول یک انگشت باشد .

۶ . مسح سر با دست چپ هم جایز است .

۷ . مسح سر باید به مقداری نباشد که آب آن به صورت برسد .

۸ . عرض مسح پا هر قدر باشد کافی است هر چند به مقدار یک انگشت باشد .

۹ . پای راست را باید قبل از پای چپ مسح کرد .

ولی لازم نیست پای راست با دست راست و پای چپ را با دست چپ مسح کرد .

۱۰ . در مسح باید دست را بر سر یا پا کشید .

اگر دست را نگه داشت و سر یا پا را بکشد وضو باطل می شود .

۱۱ . بین محل مسح و دست ران باید چیزی مثل چادر ، کلاه و جوراب فاصله اندازد .

۱۲ . اگر کف دست قبل از مسح خشک شود ، باید آن را با اعضای دیگر وضو تر کرد .

و اگر با آبی غیر از آب اعضای وضو تر شود برای مسح کافی نیست .

ب) تیمم

تیمم

(... فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ) .

«پس اگر آب نیافتید با خاک پاک و پاکیزه تیمم نمایید و با آن صورت و دستها را مسح کنید» .

تیمم به صورتی که در زیر می آید ، انجام می پذیرد :

۱ . زدن کف دو دست با هم به چیزی که تیمم بر آن صحیح است .

۲ . کشیدن کف دو دست بر تمام پیشانی و

دو طرف آن از جایی که موی سر رویده است تا ابروها و بالای بینی .

باید دستها روی ابروها هم کشیده شود .

۳ . کشیدن کف دست چپ بر تمام پشت دست راست .

۴ . کشیدن کف دست راست بر تمام پشت دست چپ .

تیمم بر چیزهای زیر صحیح است :

۱ . خاک .

۲ . ریگ .

۳ . اقسام سنگها : سنگ سیاه ، سنگ مرمر ، سنگ گچ و سنگ آهک (قبل از پخته شدن) .

گل پخته شده مانند آجر ، کوزه و ...

در موارد زیر باید تیمم کرد :

۱ . آب نباشد .

۲ . آب برای انسان ضرر داشته باشد .

۳ . آب به مقداری کم باشد که اگر با آن آب بخواهیم وضو بگیریم ، خود یا کسانی که با ما هستند از تشنگی می میرند .

۴ . وقت برای وضو گرفتن نباشد .

یعنی اگر وضو بگیرد نمازش قضا می شود .

چندی از احکام تیمم

۱ . برای تیمم لازم نیست که انسان یقین کند آب برای او ضرر دارد بلکه اگر حتی احتمال هم بدهد که آب برای او ضرر دارد باید تیمم کند .

۲ . برای تیمم باید اعضای تیمم پاک باشد .

۳ . در هنگام مسح چیزی بین دست و محل مسح فاصله نشود .

یعنی چیزی مثل انگشتر بین کف دست و پشت دست فاصله نشود .

۴ . تیمم باید از بالا به پایین باشد .

اگر از پایین به بالا باشد باطل است .

۵ . تمام چیزهایی که وضو را باطل می کند تیمم را هم باطل می کند .

تیمم با امور زیر باطل می شود :

۱ . خارج شدن

ادرار ، مدفوع یا باد از انسان .

۲ . خوابیدن .

۳ . دیوانگی ، مستی و بیهوشی .

۴ . دست کشیدن بر میت [مرده] .

ج) اوقات نماز

اوقات نماز

هر فرد مسلمانی باید در روز ۵ مرتبه نماز بخواند :

۱ . نماز صبح دو رکعت .

۲ . نماز ظهر چهار رکعت

۳ . نماز عصر چهار رکعت

۴ . نماز مغرب سه رکعت

۵ . نماز عشا چهار رکعت

نماز صبح را بعد از اذان صبح و قبل از طلوع آفتاب [قبل از روشن شدن هوا] باید خواند .

نماز ظهر و عصر را باید بعد از اذان ظهر و قبل از اذان مغرب خواند ، و باید توجه کرد که نماز ظهر قبل از نماز عصر خوانده می شود .

نماز مغرب و عشا را باید بعد از اذان مغرب و قبل از نیمه شب خواند .

باید توجه داشت که نماز مغرب جلوتر از عشا خوانده می شود .

[نیمه شب : اگر وقت بین اذان مغرب تا نماز صبح را دو نیم کنیم به اول نیمه دوم و یا آخر نیمه اول نیمه شب گفته می شود] .

به این پنج نمازی که در هر روز خوانده می شود ، نماز یومیه می گویند .

نماز قضا

به نمازی که در وقت خود خوانده شود ادا و به نمازی که بعد از وقت خود خوانده شود قضا گفته می شود .

انسان باید تمام نمازهای واجب را در وقت خود بخواند و چنانچه بدون عذر نمازی از او قضا شود گناهکار است و باید توبه کند و قضای آن را به جا آورد .

تمام نمازهای قضا به صورت نماز ادا خوانده می شود .

منتهی باید نماز گزار نیت قضا کند .

سؤال : شخصی که مدت ۲ یا ۳ روز بیهوش بوده ، آیا نمازهایی که در این مدت نخوانده قضا لازم دارد یا خیر ؟ جواب : اگر تمام مدت

بیهوش بوده است و به دست خود بیهوش نشده ، قضا ندارد .

نماز قضاى پدر و مادر

پس از مرگ پدر ، نمازها و روزه هایی را که پدر به جا نیاورده بر پسر بزرگتر او واجب است که آن نمازها و روزه ها را قضا کند .

و احتیاط مستحب است نماز و روزه هایی را که از مادرش نیز قضا شده ، به جا آورد .

گفتار دوم : مقارنات نماز

متن نماز

مستحب است برای هر يك از نمازهای یومیه اول اذان و بعد اقامه خوانده شود .

در ذیل ، اذان و اقامه همراه با ترجمه عرضه می شود : ترجمه در اذان در اقامه

الله اكبر

اشهد ان لا اله الا الله

اشهد ان محمداً رسول الله

أشهد أن علياً حجة الله

حی علی الصلاة

حی علی الفلاح

حی علی خیر العمل

قد قامت الصلاة

الله اكبر

لا اله الا الله

خدا بزرگتر از آن است که وصف شود

گواهی می دهم که خدایی جز الله نیست

گواهی می دهم محمد (ص) پیامبر خداست

گواهی می دهم علی (ع) حجت خداست

بشتاب به سوی نماز

بشتاب به سوی رستگاری

بشتاب به سوی بهترین عمل

نماز بر پا شد

خدا بزرگتر از آن است که وصف شود

معبودی جز الله نیست

حالات نماز

به دلیل آن که متن و ذکرهای نماز در حالات مختلف ادا می شود ، لازم است پیش از بیان متن نماز ، حالات نماز بیان شود :

قیام : یعنی ایستاده بودن .

تکبیره الاحرام : یعنی نماز گزار بعد از نیت کردن دستها را بالا آورده و الله اکبر می گوید .

رکوع : حالتی است که نماز گزار خم می شود و دستها را به زانو می گذارد .

سجده : حالتی است که نماز گزار پیشانی خود را بر روی مهر می گذارد .

قنوت : حالتی است که نماز گزار دستها را بالا می آورد و به طرف آسمان می گیرد .

تشهد و سلام : حالتی است نشسته که نماز گزار در رکعت دوم و نیز در رکعت آخر انجام می دهد .

نماز صبح

نماز صبح

همانطور که گفته شد نماز صبح دو رکعت است .

و بعد از اذان صبح و قبل از طلوع [روشن شدن هوا] خوانده می شود .

نماز گزار بعد از نیت ، تکبیره الاحرام [الله اکبر] می گوید :

رکعت اول

بعد از تکبیر سوره حمد و سوره توحید خوانده می شود .

[در حال قیام] در زیر به ترتیب سوره حمد و توحید ربا ترجمه ذکر می کنیم :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ؛ به نام خداوند بخشنده مهربان .

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ؛ سپاس مخصوص خدایی است که پروردگار جهانیان است .

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ؛ بخشنده و مهربان است .

مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ؛ صاحب روز جزا است .

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ؛ (خدایا) تنها تو را می پرستیم و تنها از تو یاری می خواهیم .

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ؛ ما را به راه راست هدایت فرما .

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ؛ راه کسانی که به آنها نعمت داده ای .

غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ ؛ نه کسانی که بر آنها غضب کرده ای .

وَلَا الضَّالِّينَ ؛ نه گمراهان .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ؛ به نام خداوند بخشنده مهربان .

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ؛ بگو او خداوند یکتاست .

اللَّهُ الصَّمَدُ ؛ خداوند بی نیاز است .

لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ؛ نه زاده و نه زاییده شده است .

وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ؛ هیچ کس همتای او نیست .

بعد از سوره حمد و توحید با گفتن الله اکبر به رکوع می رود و سه بار می گوید :

سُبْحَانَ اللَّهِ بِرَبِّكَ وَمَنْزَعَهُ اسْتِخْدَا .

نماز گزار پس از رکوع می ایستد و بعد دو مرتبه به سجده می رود و در هر مرتبه می گوید [بعد از هر سجده می نشیند]:

سُبْحَانَ اللَّهِ بِرَبِّكَ وَمَنْزَعَهُ اسْتِخْدَا .

رکعت دوم

نماز گزار پس از پایان ذکر سجده می ایستد و دوباره شروع به خواندن سوره حمد و توحید می کند ، که در این هنگام رکعت دوم نماز است .

قنوت

نماز گزار پس از خواندن سوره حمد و توحید دستها را بالا گرفته و سه مرتبه صلوات می فرستد .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ خَدَا يَا بَرِ مُحَمَّدٍ (صلی الله علیه و آله) و آل او درود و رحمت بفرست .

رکوع

نماز گزار پس از قنوت و بعد از گفتن الله اکبر به رکوع می رود و سه بار می گوید :

سُبْحَانَ اللَّهِ

نماز گزار پس از رکوع می ایستد و بعد از گفتن الله اکبر دو مرتبه به سجده می رود .

و سه بار می گوید [بعد از هر سجده باید بنشیند]:

سُبْحَانَ اللَّهِ

تشهد و سلام

پس از آن که دو سجده را تمام کرد می نشیند و تشهد و سلام نماز را به ترتیب می گوید .

در زیر ذکر تشهد و سلام را همراه با ترجمه بیان می کنیم :

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۖ غَوَاهِي مِي دِهِم خَدَايِي جَزِ خَدَايِ يَكْتَانِيَسْتِ .

وَخَدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ۖ [خدا] يَكْتَاَسْتِ وَ شَرِيكِي نَدَارِد

وَأَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ۖ وَكَوَاهِي مِي دَهَم كِه مُحَمَّد (صَلِي اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) بِنْدَه وَفَرَسْتَادَه اَو اَسْت

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ۖ خَدَايَا بَر مُحَمَّد (صَلِي اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) وَ آل اَو دَرُود وَ رَحْمَت بَفَرَسْت .

السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ ۖ سَلَامٌ بَر تَوَاي پِيَامْبِر .

وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ ۖ وَ رَحْمَت وَ بَر كَتَهَاي خَدَا بَر تَوَا بَاد .

السَّلَامُ عَلَيْنَا ۖ سَلَامٌ بَر مَا .

وَعَلَى عِبَادِ اللهِ الصَّالِحِينَ ۖ وَ بَر بِنْدِگَان شَايَسْتَه خَدَا .

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ ۖ سَلَامٌ بَر شَمَا وَ بَر كَتَهَاي خَدَا بَر شَمَا بَاد .

نماز گزار پس از سلام نماز سه مرتبه الله اکبر می گوید و هر باری که الله اکبر می گوید به یک طرف نگاه می کند [چپ یا راست].

نماز ظهر ، عصر و عشا

نماز ظهر ، عصر و عشا

سه نماز ظهر ، عصر و عشا همه یک طور خوانده می شود و هر سه را نمازهای چهار رکعتی می نامیم ۖ چون همه آنها چهار رکعت هستند و به یک صورت خوانده می شوند .

تنها فرق این سه نماز در نیت است .

یعنی اگر نماز گزار می خواهد نماز ظهر بخواند باید نیت نماز ظهر بکند .

اگر می خواهد نماز عصر بخواند باید نیت نماز عصر بکند .

و اگر می خواهد نماز عشا بخواند باید نیت نماز عشا بکند .

در این سه نماز مستحب است که نماز گزار قبل از خواندن نماز اذان و اقامه بگوید .

نیمی از

نماز ظهر ، عصر و عشا مثل نماز صبح است ولی ما برای تسهیل در یادگیری ، همه را یکجا نقل می کنیم .

رکعت اول

نماز گزار بعد از آن که اذان و اقامه نماز را گفت رو به قبله می ایستد و بعد از نیت دستها را به طرف گوش خود می آورد و الله اکبر می گوید ، و نماز را شروع می کند و سوره حمد و توحید را می خواند .

در زیر متن سوره حمد و توحید را آورده ایم .

شما می توانید به منظور تمرین ، ترجمه آن دو را که جلوتر بیان آن گذشت ، در جای خالی بنویسید :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ... الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ... الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ... مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ... إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ... اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ... صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ... غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ... وَلَا الظَّالِمِينَ...

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ... قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ... اللَّهُ الصَّمَدُ... لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ... وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ : ...

پس از خواندن سوره حمد و توحید الله اکبر گفته وبه رکوع می رود و سه بار می گوید :

سُبْحَانَ اللَّهِ...

پس از رکوع می ایستد و بعد از گفتن الله اکبر دو مرتبه به سجده می رود ، و در هر مرتبه سه بار می گوید :

سُبْحَانَ اللَّهِ...

رکعت دوم

نماز گزار بعد از سجده می ایستد و دوباره شروع به خواندن سوره حمد و توحید می کند .

در زیر ، ترجمه سوره حمد و توحید را ذکر کرده ایم .

شما می توانید به منظور تمرین ، متن آن دو را در جای خالی بنویسید :

به نام خداوند بخشنده مهربان : ...سپاس مخصوص خدایی است که پروردگار جهانیان است...بخشنده ومهربان است... صاحب اختیار روز جزااست... (خدایا) تنها تو را می پرستم و تنها از تو یاری می خواهم...ما را به راه راست هدایت فرما...راه کسانی که به آنها نعمت داده است...نه کسانی که بر آنها غضب کرده

است...ونه گمراهان...

به نام خداوند بخشنده مهربان...بگو او خداوند یکتاست...خداوند بی نیاز است...نه زاده و نه زاییده شده...و هیچ کس همتای او نیست...نماز گزار پس از آن که سوره حمد و توحید را خواند قنوت گرفته و میگوید: خدایا بر محمد و آل او درود بفرست...پس از قنوت الله اکبر گفته و به رکوع می رود و سه مرتبه می گوید:

پاک و منزّه است خدا...

پس از رکوع دو سجده می رود و در هر کدام سه بار می گوید:

پاک و منزّه است خدا...

نماز گزار در رکعت دوم پس از دو سجده تشهد را می خواند:

شَهِدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ...وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ...وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ...اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ...

رکعت سوم

نماز گزار پس از تشهد می ایستد و تسبیحات اربعه را سه مرتبه می گوید:

سُبْحَانَ اللَّهِ...وَالْحَمْدُ لِلَّهِ...وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ...وَاللَّهُ أَكْبَرُ...

پس از تسبیحات اربعه به رکوع می رود و سه بار می گوید:

سُبْحَانَ اللَّهِ : ...

نماز گزار پس از رکوع می ایستد و بعد از الله اکبر گفتن دو سجده می رود.

و در هر سجده ذکر رکوع را می گوید.

رکعت چهارم

نماز گزار پس از دو سجده رکعت سوم می ایستد و سه بار می گوید:

سُبْحَانَ اللَّهِ...وَالْحَمْدُ لِلَّهِ...وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ...وَاللَّهُ أَكْبَرُ...

پس از تسبیحات اربعه به رکوع می رود و سه بار می گوید:

پاک و منزّه است خداوند...

پس از ذکر رکوع می ایستد و بعد از گفتن الله اکبر دو مرتبه به سجده می رود و ذکر رکوع را می گوید .

پس از سجده می نشیند و تشهد و سلام می دهد .

در زیر ترجمه یا متن تشهد و سلام بیان می شود .

شما می توانید ، در جای خالی ، معادل آن را بنویسید :

گواهی می دهم که خدایی جز خدای یکتا نیست... یکتاست و شریکی ندارد... و گواهی می دهم که محمد (صلی الله علیه و آله)... بنده و رسول خداست... خدایا بر محمد و آل او درود بفرست...

السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ... وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ... السَّلَامُ عَلَيْنَا... وَعَلَىٰ عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ... السَّلَامُ عَلَيْكُمْ... وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ...

نماز گزار پس از تشهد و سلام نماز را به پایان رسانده و سه مرتبه «الله اکبر» می گوید ، و در هر مرتبه به طرف چپ یا راست نگاه می کند .

نماز مغرب

نماز مغرب

نماز مغرب ، سه رکعت است و همانند نمازهای چهاررکعتی است ، البته با یک رکعت کمتر ، از این روی توضیحی درباره نماز مغرب ارائه نمی دهیم .

فقط متن ذکرهای آن را به منظور تمرین بیان می کنیم ، تا اگر خواستید آنها را اعراب گذاری کنید :

ذکرهای رکعت اول و دوم

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين

الرحمن الرحيم

مالك يوم الدين

اياك نعبد واياك نستعين

اهدنا الصراط المستقيم

صراط الذين انعمت عليهم

غير المغضوب عليهم ولا الضالين .

بسم الله الرحمن الرحيم

قل هو الله احد

الله الصمد

لم يلد ولم يولد

ولم يكن له كفوا احد

سبحان الله (ذكر ركوع و سجود است)

(ذكر تشهد)

اشهد ان لا اله الا الله

وحده لا شريك له

واشهد ان محمدا عبده ورسوله

اللهم صل على محمد وآل محمد

ركعت سوم در نماز مغرب آخرين ركعت است و همانند آخرين ركعت ساير نمازهاى يوميه خوانده مى شود .

در زير ذكرهاى ركعت سوم نماز مغرب بيان مى شود .

شما مى توانيد آن را اعراب گذارى كنيد وبه سؤالهاى مطرح شده پاسخ دهيد :

(تسبيحات اربعه)

سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر

اين ذكر چند بار بايد گفته شود ؟ ...

(ذکر رکوع)

سبحان الله این ذکر چند بار باید گفته شود ؟ ...

(ذکر تشهد)

اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له واشهد ان محمدا عبده ورسوله اللهم صل على محمد وآل محمد

این ذکر چند مرتبه باید گفته شود ؟ ...

(ذکر سلام)

السلام عليك ايها النبي ورحمة الله وبركاته السلام علينا وعلى عباد الله الصالحين السلام عليكم ورحمة الله وبركاته

نماز جماعت

پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) فرمود: یک نماز با جماعت بهتر از چهل سال نماز فرادی در خانه است.

پرسیدند آیا یک روز نماز؟ حضرت فرمود: بلکه یک نماز.

مأموم باید به غیر از حمد و سوره همه چیز نماز را خودش بخواند، ولی اگر رکعت اول و یا دوم او رکعت سوم یا چهارم امام باشد باید حمد و سوره را بخواند.

نماز مسافر

اگر انسان از مکانی که در آن زندگی می کند کمتر از ۱۰ روز مسافرت کند و رفت و برگشت او بیشتر از هشت فرسخ (تقریباً ۴۵ کیلومتر) باشد، باید نمازهای خود را شکسته بخواند؛ یعنی نمازهای چهار رکعتی را دو رکعت بخواند.

توجه

کسی که نمی داند نماز او شکسته است یا کامل باید هم شکسته و هم کامل بخواند.

کفتار سوم

مبطلات نماز

۱. امور زیر موجب باطل شدن نماز می شود:

از بین رفتن یکی از شرطهای نماز مثلاً رعایت نکردن ترتیب ذکرها.

پیش آمدن چیزی که وضو و غسل را باطل می کند .

خوردن و آشامیدن .

سخن گفتن .

خندیدن .

گریستن .

روی از قبله برگرداندن .

کم یا زیاد کردن ارکان نماز .

بر هم زدن صورت نماز مثلاً به هوا پریدن .

دستها را بر هم گذاشتن .

آمین گفتن بعد از سوره حمد .

۲ . بیدار نمودن افراد خانواده برای نماز صبح در صورتی جایز است که با ادامه خواب نمازشان قضا شود .

۳ . تمام نمازهای واجب باید رو به قبله خوانده شود .

۴ . اذان و اقامه باید در وقت نماز گفته شود .

و اگر قبل از وقت نماز اذان و اقامه گفته شود ، باطل است .

۵ . نماز باید از هر گونه ریا و خودنمایی دور باشد .

اگر نماز گزار تمام یا قسمتی از نماز را با ریا بخواند باطل است .

۶ . مردها و زنها باید نماز ظهر و عصر را آهسته بخوانند ، اما نماز مغرب و عشا و صبح را مردها باید بلند ولی زنها اگر نامحرم

صدای آنها را نمی شنود هم می

توانند بلند بخوانند و هم آهسته ولی اگر نامحرم بشنود باید آهسته بخوانند .

۷ . در تمام حالات نماز در هنگام گفتن ذکر باید بدن نمازگزار آرام باشد .

۸ . چیزهایی که سجده بر آنها صحیح است عبارتند از : خاک ، سنگ ، گل پخته شده ، گچ ، چوب ، چمن .

۹ . سزاوار نیست انسان بدون عذر نماز جماعت را ترک کند .

۱۰ . کسی که ایستاده نماز می خواند نمی تواند به کسی که نشسته یا خوابیده نماز می خواند اقتدا کند .

۱۱ . اگر نمازگزار در بین نماز متوجه شود که مسجد نجس است ، باید نماز خود را رها کند [حتی اگر وقت هم نباشد] و مسجد را تطهیر و از نجاست پاک کند .

۱۲ . در نماز ، جواب سلام واجب است ، ولی باید به لفظ «سلام» یا «سلام علیکم» اکتفا کند .

مکانهای مکروه برای نماز

۱ . حمام .

۲ . زمین نمکزار .

۳ . مقابل دری که باز است .

۴ . در جاده ، خیابان ، کوچه ، اگر برای کسانی که عبور می کنند زحمت نباشد و اگر زحمت باشد ، حرام است ، ولی نماز باطل نمی شود .

۵ . مقابل آتش و چراغ .

۶ . در آشپزخانه و هر جا که کوره آتش باشد .

۷ . روبروی عکس و مجسمه انسان و حیوان مگر روی آن را بپوشانند .

۸ . در قبرستان .

۹ . مقابل چاه و چاله ای که محل بول است .

فصل سوم : شرح ذکرهای نمازهای یومیه

شرح ذکرهای نمازهای یومیه

برای پی بردن به اسرار نماز، لازم است که آدمی شرح و تفسیر چیزهایی را که در نماز به زبان می آورد، بداند از این رو شرح مهمترین ذکرهای نماز به عرض رسانیده می شود:

گفتار اول: ذکر الله اکبر

اللَّهُ أَكْبَرُ خدا بزرگتر از آن است که وصف شود.

در نمازهای روزانه تقریباً ۲۰۰ مرتبه ذکر الله اکبر به صورت مستحب و واجب وجود دارد.

معنای آن چنین است که خدای تعالی از توصیف مبرا است.

چون هر صفتی مخلوق خدا است و نمی تواند وصف خدای تعالی قرار گیرد.

برای خداوند صفتی شایسته است که همانند صفات مخلوقش نباشد.

چون تمام صفات مخلوقات عارضی است.

ولی صفات خداوند عین ذات خداوند می باشد.

مثلاً خداوند عالم است ولی علم خداوند مثل علم انسانها نیست، چون انسانها ابتدا چیزی نمی دانسته و سپس دانا شدند اما خداوند این گونه نیست، بلکه علم را او آفریده.

نتیجه این که خدای تعالی را نمی توان به صفات مخلوق توصیف کرد.

اگر به او عالم گفته میشود به معنایی نیست که درباره مخلوقات به کار میرود.

علم در مورد خدا معنایی خاص دارد که از حد فهم بشر بیرون است.

البته بشر می تواند تنها به اندازه طاقت خود از آن تصویری به دست آورد.

گفتار دوم: ذکرهای دال بر وحدانیت

ذکرهای دال بر وحدانیت

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ؛ گواهی می دهم خدایی جز خدای یکتا نیست.

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ؛ خدایی جز خدای یکتا نیست.

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ؛ بگو او خدای یکتاست.

وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ؛ خداوند، یکتاست و شریکی برای او نیست .

خدای تعالی در قرآن فرموده است : (لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا) .

«اگر جز الله ، معبود دیگری می بود آسمان و زمین به فساد می رفتند» .

اگر در آسمان و زمین غیر از خداوند یکتا ، خدایی دیگر قرار داشت ، تمام هستی به هم می خورد

، چون در انجام خلقت و نیز در تدبیر آن با یکدیگر نزاع می کردند .

اگر ما به این جهان توجه کنیم می بینیم این جهان دارای نظم واحدی است .

نظم واحد نشانگر خداوند واحد می باشد .

امام علی (علیه السلام) در باب وحدانیت استدلال دیگری ارائه می دهد .

ایشان در وصیتش به امام حسن (علیه السلام) فرمود :

وَاعْلَمْ يَا بُنَيَّ إِنَّهُ لَوْ كَانَ لِرَبِّكَ شَرِيكٌ لَاتتَكَ رُسُلُهُ وَلرَأَيْتَ آثَارَ مُلْكِهِ وَسُلْطَانِهِ وَلَعَرَفْتَ أفعالِهِ وَصِفَاتِهِ وَلَكِنَّهُ اللهُ وَاحِدٌ كَمَا وَصَفَ نَفْسَهُ .

بدان ای پسر من ، اگر پروردگارت شریک و همتایی داشت حتماً رسولان و پیامبران او به سوی تو می آمدند و آثار قدرتت را می دیدی و افعال و صفاتش را می شناختی اما او خداوند یکتا است همانگونه که خویش را توصیف کرده است .

این استدلال ریشه قرآنی دارد .

خدای تعالی در قرآن فرموده است :

(وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ إِنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ) .

«ما پیش از تو هیچ پیامبری را نفرستادیم مگر این که به او وحی کردیم که معبودی جز من نیست ، پس فقط مرا پرستید» .

همه پیامبران ، خود را فرستاده یک مبدأ می دانستند و با تأیید رسالت همدیگر ، از آن یک مبدأ ، توصیف واحدی ارائه می دادند .

هیچ یک از پیامبران از خدایی دیگر ، با اوصافی متمایز سخن نگفت .

و حال اگر واقعاً خدایی غیر از خدای یکتا بود باید پیامبری می فرستاد .

همانطور که خداوند یکتا ۱۲۴ هزار پیامبر با معجزه و ادله های متعدد فرستاد .

پس خداوندی غیر از خدای یکتا نیست چون اگر بود حتماً برای معرفی خود پیامبری می

فرستاد .

شاید گفته شود که می تواند در جهان دو خدا یا بیشتر وجود داشته باشد و نزاعی نیز در نگیرد زیرا مشورت آنان با یکدیگر می تواند از نزاع آنها جلوگیری کند .

ولی این فرض ، درست نیست .

اگر سخن از مشورت به میان آید مسأله نیازمندی مطرح می شود ، زیرا کسی به مشورت تن می دهد که نیازمند است و به تنهایی نمی تواند به انجام کار اقدام کند .

ولی چنان که در توضیح ذکر (اللَّهُ الصَّمَدُ) نیز خواهد آمد ، خدای تعالی از هر چیز و هر کس بی نیاز است .

چند حدیث

رسول خدا (صلی الله علیه وآله) فرمود : خداوند به حضرت موسی (علیه السلام) فرمود : ای موسی چنانچه هفت طبقه آسمانها با تمام ساکنین آنها و مجموع زمینهای هفتگانه را در نزد من در کفه ای بگذارند و کلمه شریفه لا اله الا الله را در کفه دیگر ، برآستی که این کفه ترجیح خواهد داشت بر کفه مقابل خود .

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) :

تَمَنُّ الْجَنَّةِ لِإِلَهِ إِلَّا اللَّهُ .

«پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) فرمود :

«لا اله الا الله قیمت بهشت است» .

قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) : مَنْ قَالَ لِإِلَهِ إِلَّا اللَّهُ مِائَةَ مَرَّةٍ كَانَ أَفْضَلَ النَّاسِ ذَلِكَ الْيَوْمَ عَمَلًا إِلَّا مَنْ زَادَ .

«امام صادق (علیه السلام) فرمود : هر کس صد مرتبه بگوید لا اله الا الله عبادت او در آن روز از همه بالاتر است ، مگر آن کس که زیادتیر بگوید .

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) : خَيْرُ الْعِبَادَةِ قَوْلُ لِإِلَهِ إِلَّا اللَّهُ .

«پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) فرمود : گفتن لا اله الا الله بهترین عبادت است

گفتار سوم : ذکرهاى مربوط به نبوت

ذکرهاى مربوط به نبوت

- أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ؛ گواهی می دهم محمد (صلی الله علیه وآله) فرستاده خدا است .
- أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ﷺ؛ گواهی می دهم که محمد (صلی الله علیه وآله) بنده و فرستاده خدا است .
- السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ﷺ؛ سلام بر تو ای پیامبر رحمت و برکتهای خدا بر تو باد .
- اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ﷺ؛ خدایا بر محمد (صلی الله علیه وآله) و خاندان او درود و رحمت بفرست .

فلسفه وجود پیامبران

فلسفه وجود پیامبران (علیهم السلام) یکی این است که فطرت خداجویی انسانها را بیدار کنند و آنان را به پرستش خدای تعالی فرا خوانند .

به عبارت دیگر ، انسان در اثر گمراهی ، فطرت خداجویی خود را با پرستش بتها و ... ارضا می کرد .

پیامبران آمدند تا انسان را به سوی خدا هدایت کنند و به ندای فطری انسانها پاسخی درست بدهند .

(مَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ) .

«ما پیش از تو هیچ پیامبری را نفرستادیم مگر این که به او وحی کردیم که معبودی جز من نیست پس فقط مرا پرستید» .

آیاتی پیرامون فلسفه نبوت

الف) مژده بهشت و ترساندن از عذاب جهنم

(إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَا تُسْأَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ) .

«ای پیغمبر ما تو را به حق فرستادیم که مردم را به نعمت بهشت مژده و از عذاب جهنم بترسانی و تو مسئول کافران که به راه جهنم رفتند نیستی» .

(وَمَا تُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مَبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ فَمَنْ ءَامَنَ وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ) .

«ما پیامبران را جز برای این که [خوبان را] مژده دهند و [بدان را] بترسانند نفرستادیم پس هر کس ایمان آورد و کار شایسته

کرد هرگز بر او بیمی نیست و ابداً اندوهگین نخواهد بود» .

ب) حکم به عدالت کردن بین مردم

(إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَاكَ اللَّهُ وَلَا تَكُنْ لِلْخَائِنِينَ خَصِيمًا) .

«ما به سوی تو قرآن را به حق فرستادیم تا به آنچه خدا به وحی خود بر تو پدید آرد میان مردم حکم کنی و نباید به نفع خیانتکاران با (مؤمنان) به خصومت برخیزی» .

ج) تبلیغ احکام

الهی (ما علی الرسولِ الاّ البلاغ) .

بر پیغمبر جز تبلیغ احکام الهی وظیفه ای نیست .

د) ابلاغ وحدانیت خدا (قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ إِنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ وَاحِدٌ فَمَن كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا) .

«ای رسول به امت بگو که من مانند شما بشری هستم که به من وحی می شود .

که خدای شما خدای یکتا است و هر کس به لقای او امیدوار است ، باید عملش نیکو شود و هرگز در پرستش خدا احدی را با او شریک نگردانید» .

راه شناخت پیامبران

معجزه؛ کسی که خود را به عنوان پیامبر معرفی می کند باید نشانه ای داشته باشد ، چون انسانها نمی توانند هر کس را بدون علت به عنوان پیامبر خدا بپذیرند .

بهترین وسیله معرفی پیامبران معجزه است ، که با آن کسانی که به دروغ ادعای پیامبری می کنند شناخته می شوند .

معجزه کار خارق العاده ای است که از قدرت انسانها خارج است و هیچ کس جز پیامبر خدا و آن هم به کمک خدایم تواند آن را انجام دهد .

پیامبر اسلام حضرت محمد (صلی الله علیه وآله) برای این که خود را معرفی کند معجزات متعددی آورد .

گفته شده است او ۴۴۴۰ معجزه داشته است .

و حدود ۳۰۰۰ معجزه آن حضرت را در کتب تاریخ ذکر کرده اند .

بزرگترین معجزه پیامبر اسلام قرآن است که خداوند در مورد عظمت آن می فرماید : (وَلَوْ أَنَّ قُرْآنًا سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ أَوْ قُطِّعَتْ بِهِ الْأَرْضُ) .

«و اگر کتابی با این اعجاز و بیان کوهها را به رفتار و مردگان را به گفتار آورد و زمین را از هم بشکافت

همین قرآن با عظمت است» .

گفتنی است معجزه با کار مرتاضان و ساحران چند فرق دارد : ۱ . کار مرتاضان و ساحران تمرینی است و آنها در کاری که می کنند استاد داشته اند ، و تنها کاری را انجام می دهند که در آن مورد استاد دیده اند و تمرین کرده اند .

و در خارج از این مورد نمی توانند کاری انجام دهند ولی پیامبران معلم و استادی نداشته اند و قادر به انجام هر کاری که مردم تقاضا می کردند در هر زمانی بودند .

۲ . کار ساحران و مرتاضان احتیاج به ابزار معین دارد ولی معجزه پیامبران احتیاج به ابزار معینی ندارد .

۳ . کار ساحران و مرتاضان غالباً مادی و برای جلب نظر مردم است .

ولی کار پیامبران معنوی است و تنها برای اثبات نبوتشان از آن سود می جویند .

گفتار چهارم : کر صلوات

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

خدایا بر محمد و آل او درود بفرست

امیرالمؤمنین (علیه السلام) فرمود : فرستادن صلوات بر پیامبر (صلی الله علیه وآله) بهتر از آبی که آتش را خاموش کند گناهان را از بین می برد .

و سلام بر آن حضرت بهتر است از آزاد کردن چند بنده از قید بردگی .

امام صادق (علیه السلام) فرمود : هنگامی که نام پیامبر برده می شود بر آن حضرت صلوات بفرستید زیرا هر کس یک بار بر او صلوات بفرستد هزار بار در هزار صف از فرشتگان بر وی صلوات فرستاده می شود .

رسول خدا (صلی الله علیه وآله) فرمود : من در قیامت نزد میزان اعمال هستم .

هر کس کفه گناهانش افزونتر از حسناتش باشد صلواتهایی را که

بر من فرستاده می آورم و بر حسناتش می افزایم تا بر گناهانش غلبه کند .

صبح بن سما گفت ، امام صادق (علیه السلام) فرمود : آیا دعایی به تو بیاموزم که روی تو را از آتش جهنم حفظ کند ؟
عرض کردم : آری .

فرمود : پس از دمیدن سپیده صبح صد بار بگو :

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

خداوند روی تو را از حرارت آتش دوزخ در امان دارد .

گفتنی است منظور از «آل محمد» که در صلوات هست ، فاطمه (علیها السلام) و علی (علیه السلام) و اولاد ایشان می باشند .

در در المنثور ابن مردویه از ام سلمه روایت کرده است که گفت : آیه (إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيراً) در خانه من نازل شد .

و در خانه هفت نفر بودند .

جبرئیل ، میکائیل ، علی ، فاطمه ، حسن ، حسین و من که دم در ایستاده بودم ، عرضه داشتم یا رسول الله (صلی الله علیه وآله) آیا من از اهل بیت نیستم ؟ فرمودند : تو عاقبت به خیر از همسران پیغمبری [اما از اهل بیت نیستی] .

یا در کتاب درّ المنثور است که ابن جریر ، ابن منذر ، ابن ابی حاتم ، و ابن مدویه همگی از ام سلمه همسر پیامبر (صلی الله علیه وآله) روایت کرده اند که رسول خدا (صلی الله علیه وآله) در خانه او [ام سلمه] عباپی یافت خبیره روی خود کشیده بود که فاطمه از در آمد ، در حالی که ظرفی غذا با خود آورده بود .

رسول خدا (صلی الله علیه وآله) فرمودند : همسرت علی و

دو پسرانت حسن و حسین را صدا بزن ، فاطمه برگشت و آنها را با خود بیاورد در همان بین که پیامبر داشت غذا می خورد آیه نازل شد .

(إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيراً) .

سپس رسول خدا (صلی الله علیه و آله) زیادی جامه ای که داشت را بر سر آنان کشید ، آنگاه سر خود را از زیر جامه بیرون آورد و به آسمان اشاره کرده عرضه داشت : بارالها اینها اهل بیت من و خاصگان من هستند .

پس پلیدی را از ایشان ببر و تطهیرشان کن .

و این کلام را سه مرتبه تکرار کردند .

گفتار پنجم : شرح ذکر سلام

شرح ذکر سلام

السَّلَامُ عَلَيْنَا يَا سَلَامُ يَا سَلَامُ .

وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ يَا بندگان شایسته خدا .

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا سَلَامُ يَا سَلَامُ .

وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ يَا رحمت و برکات خدا بر شما باد .

بندگان صالح خدا

همام از یاران علی (علیه السلام) به ایشان عرض کرد : ای مولای من چنان پرهیزکاران را برای من وصف بنما که گویی آنها را از نزدیک مشاهده می کنم .

حضرت فرمودند : ای همام ! تو از خدا بترس و پرهیزکار باش که خداوند مهربان در قرآن می فرماید : (إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ) .

پروردگار با پرهیزکاران و نیکوکاران است .

همام به این پاسخ اکتفا ننمود و حضرت را سوگند داد و آنگاه حضرت این خطبه را آغاز کرد : «متقین و پرهیزکاران گفتار آنها از روی صدق و راستی است .

آرم آنان نیز فروتنی و در لباس و زندگی خود میانه روی را اختیار می کنند .

از آنچه خداوند برایشان روا ندانسته چشم برمی دارند .

به سخنی که از روی راستی و صداقت بیان می شود و برای آنان بهره ای بی مثال دارد گوش نمی دهند .

در شداید و گرفتاری ها صابر می شوند زیرا رضای خداوند را در نظر می گیرند .

درست مانند آنهایی که در خوشی و خرمی بسر می برند ، اگر نبود اجل و مدتی که خداوند برای آنها تعیین کرده از شوق ثواب و ترس عذاب به اندازه یک چشم بر هم زدن جان در بدنشان قرار نمی گرفت .

خداوند در نظر آنها بزرگ است .

و غیر او در دیده آنها کوچک و یقین آنها به بهشت مانند یقین کسی است که آن را دیده باشند و

با اهل آن در خوشی بسر می برند .

ایمان آنان به آتش جهنم همانند ایمان شخصی است که آن را دیده و مانند اهل آن گرفتار در عذاب آن خواهند بود .

چنین پارسایانی دلهایشان اندوهناک است و هیچکس از رفتار آنها آزار و اذیت نمی بیند .

جان آنان به عفت و پاکدامنی آلوده شده است و لحظه ناپایدار دنیا را به صبر سپری می کنند .

زیرا پس از آن به آسایش جاودانی واصل می گردند این سودای پر منفعتی می باشد که خداوند بر آنها فراهم کرده است .

دنیا هر مقدار به این چنین مؤمنانی روی کند آنها از او بیشتر دوری می نمایند .

اگر دنیا به مشکلات و گرفتاریهای خود اسیرشان سازد آنان به سختی هایش تن داده از بندش خلاص می شوند به هنگام چیرگی ظلمت بر محیط زندگیشان پیا می خیزند .

آیات قرآن را می خوانند و با خواندن و فهمیدنش از ترس عذاب آخرت اندوهناک می گردند .

و با دوی شفابخش حکمتهای زیاد درمان درد خود را یافته و درد خویش را درمان می کنند .

هر وقت به آیه ای برخوردند که امیدواری در آن باشد به آن طمع می ورزند .

و با شوق به آن نظر می کنند .

مانند آن که پاداشی که آیه از آن خبر می دهد در برابر چشم آنها است .

و آن را نگاه می کنند .

و هرگاه به آیه ای برخوردند که در آن ترس و بیم است گوش دلشان را به آن می گشایند .

چنانچه گویا شیون و فریاد دوزخ در بیخ گوشهایشان است .

قدشان را خم می کنند و پیشانی ها و کفها و زانوها و

اطراف قدمهایشان را بر روی زمین می گسترانند و از خداوند متعال آزادی خود را از عذاب رستاخیز درخواست می کنند .
و چون روز شود ، بردبار و دانا و نیکوکار و پرهیزکارند .

ترس از خداوند اندامشان را لاغر کرده همانند باریکی نی ها که تراشیده می شود .
و کسانی که آنها را نگاه کنند فکر می کنند که آنها بیمارند و در صورتی که چنین نیست .
و به آنها تهمت دیوانگی و جنون می زنند .

آنها عاقل هستند و به آن روز بزرگ [آخرت] فکر می کنند .

و پیوسته در فکر آن گرفتار هستند نه اندکی کردار نیک باعث خشنودی آنها شود و نه زیادی آن را بی نهایت عظیم دانند .
به همین جهت پیوسته خود را به کوتاهی اعمال نیکو و عیادت متهم می کنند .

و از کردار خود می ترسند که مبادا مقبول در گاه خداوند قرار نگیرند و هر وقت یکی از آنان به پاکی نامیده شود از این نشانه
بیمناک شده و در مقام تواضع به خود می گویند : من خود را بهتر از دیگران می شناسم و آفریدگار مرا بهتر از خود می
شناسد .

بارالها ! آینده را بر من مگیر و مرا برتر از آنچه می پندارند بگردان ، و گناهان مرا که نمی دانند ببخش نشانه یکی از
پرهیزکاران است که تو می بینی در امر دین توانا است و در نرمی و خوشخویی دور اندیش و در ایمان با یقین و در طلب علم
حریص و در بردباری دانا و در توانگری میانه رو و در بندگی و عبادت فروتن است .

و در فقر و نیازمندی آراسته ، در سختی شکمیا ، حلال را جويا ، و در

هدایت و رستگاری دلشاد و از طمع و آز دور است .

با کارهای شایسته ای که بجای آورند ترسان است ، در شب همت او صرف سپاسگزاری است و در بامداد اراده اش ذکر و یاد خدا می باشد .

شب را بسر می برد در حالی که از غفلت خود هراسان است .

و روز از احسان و مهربانی خدا شادمان است .

اگر نفس در آنچه که مایل نیست با او سرکشی کند خواهش آن را در آنچه دوست می دارد انجام ندهد .

روشنی چشم او در چیزی است که جاودان است .

و بی رغبتیش در چیزی که باقی نمی ماند ، بردباری را با دانش و گفتار را با کردار می آمیزد او را نگاه می کنی که آرزویش اندک و خطا و لغزشش بی مقدار ، دل و جان خاضع و خاشع و نفسش به اندک قانع ، خوراک او لقمه ای نان ، زندگیش آسان ، دین و آیین او از گناه در امان شهوت و خواهشهای نامشروع او مرده ، خشم و غضبش فرو نشسته است .

انسانها به پاکی و نیکی او امیدوارند و از اذیت و آزار او در امان می باشند اگر میان مردم به غفلت و بی خبری معروف باشد ، در حقیقت به حقایق دانا است .

با آنهایی که بیدار دلند همنشین و دانایان او را به عفت و بی اطلاعی متهم نخواهند ساخت .

اگر شخصی به اوستم کند از سر صدق دیده از خطایش برمی گیرد .

ستمگر را می بخشد و به آن کس که از خوبی محرومش نماید احسان می کند .

چنان سرشار از مهر و عاطفه است که هر شخصی از او رنجیده خاطر

شود و ترکش کند ، صمیمانه به سوی او می رود .

رشته گسسته را باز هم پیوند می زند ، دل و زبان او از دشنام و سخن زشت به دور خواهد بود .

و با گفتار راست نیک آشناست هرگز گرد کردار نکوهیده قدمی بر ندارد و اعمال پسندیده از دست و زبانش آشکار است .

نیکی به او روی خواهد کرد .

وزشتی به او پشت می کند .

در گرداب و ناراحتی و گرفتاری ها صبور و بردبار و در میان شادی و خرمی سپاسگزار است .

بر دشمن خود ستم نمی کند و در حق دوستان خویش ظلم و جور و گناه روا نمی دارد .

قبل از آن که از او گواه طلب کنند به حق که در نظرش می باشد گواهی دهد و بدان اعتراف کند .

هر چه به او بگویند به دست فراموشی نمی سپارد و هیچکس را به صفت و لقب زشت نخواند ، به همسایه زیان نمی رساند و در ناگواری هایی که برای مردم پدید می آید شاد نباشد .

گام در راه نادرست نگذاشته و پا از طریق هدایت بیرون نگذارد ، اگر خاموشی اختیار کند ، اندوهناک نشود .

واگر شادی وجودش را احاطه کند ، فریاد شادی او بلند نشود ، آن لحظه که بر او ستم نمایند بر این ظلم و جور صبر آورد که تا خداوند ظالم و ستمگر را به کیفر خویش برساند .

نفس او از دست و زبانش به رنج نباشد .

و مردم از آزارش آسوده باشند .

این چنین شخصی خود را برای آمرزش روز رستاخیز به زحمت انداخته و آسایش دنیا را به دیگران بخشیده است ، حذر او از دوستان

دنیاپرست از روی بی رغبتی می باشد .

و الفتش با خداشناسان به خوشخویی و مهربانی آلوده شده است ، و پرهیز او از مردم به دلیل خودخواهی و بزرگی نیست .
و نزدیکاش از راه مکر و فریب نیست .

کسی که این خطبه را بیان کرده است می گوید : همین که سخن حضرت بدین جا رسید همام بیهوش شد و در همان بیهوشی برای ابد خاموش شد .

امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) فرمود : این را بدانید به خدا سوگند از این چنین پیشامدی برای او می ترسیدم و آنگاه فرمود :
«اندرزهای درست با اهلش چنین می کند» .

گفتار ششم : راخواندن به نماز

حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ بَشْتَايِيدَ بِه سَوَى رَسْتِگَارَى .

حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ بَشْتَايِيدَ بِه سَوَى نِمَازِ .

حَيَّ عَلَى خَيْرِ الْعَمَلِ بَشْتَايِيدَ بِه سَوَى بَهْتَرِينَ عَمَلِ .

قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ هَمَانَا نِمَازِ بِرِپَا شُدِه اسْتِ .

گفتار هفتم : شرح ذکر سبحان الله

خداوند پاک و منزّه است .

خداوند از صفات بندگان پاک و منزّه است یعنی نباید صفات خداوند را همانند صفات بندگان دانست و یا صفات بندگان را به خداوند نسبت داد .

صفات خداوند دو قسم می شود : صفات ثبوتیه یا جمالیه ؛ که همان صفات خداوند است که در صفحات قبل از آن بحث کردیم .

عالم قادر حی مرید مدرکهم سمیع است و بصیر متکلم و صادق صفات سلویه یا جلالیه ؛ به صفاتی گفته می شود که در اصل صفات خداوند نیستند بلکه باید خداوند را از آن صفات پاک و منزّه بدانیم .

و به همین علت به آنها صفات سلویه یا جلالیه گفته می شود چون آن صفات را باید از خداوند جدا کرد .

نه مرکب بود جسم نه مرئی نه محلبی شریک است و معانی توغنی دان خالق

در زیر توضیح صفات سلویه خداوند می آید :

۱ . خداوند مرکب نیست .

یعنی خداوند اجزاء ندارد همانند انسانها .

ما دست داریم چون برای بلند کردن چیزی یا تکان دادن چیزی و نوشتن چیزی ، به آن نیازمند هستیم .

و یا ما دندان داریم چون برای غذا خوردن به دندان نیازمندیم ، جسم داریم چون برای نگاه کردن به چشم نیازمندیم ، پا داریم چون برای راه رفتن به پا احتیاج داریم ، و هزاران جزء دیگر .

پس ما هر جزئی که داریم به آن نیازمند هستیم .

اما خداوند همانطور که پیشتر گفتیم بی نیاز است .

و

کسی که بی نیاز است احتیاج به اجزاء ندارد ، چون احتیاج داشتن به اجزاء از روی نیاز است .

۲ . خداوند جسم نیست .

چون کسی که جسم دارد باید رنگ ، و حجم و تغیر داشته باشد .

و یا هر جسمی نیاز به مکانی دارد ، که در آن جای بگیرد ، در صورتی که ما گفتیم خداوند بی نیاز است .

(لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ) .

«او را هیچ چشمی مشاهده نمی کند .

و حال آن که او همه بینندگان را مشاهده می کند .

و او لطیف و نامرئی و به همه چیز خلق آگاه است» .

امام رضا (علیه السلام) فرمود : «أَنَّهُ لَيْسَ مِنَّا مَنْ زَعَمَ أَنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ جِسْمٌ وَنَحْنُ مِنْهُ بُرَاءٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ» .

«کسی که گمان می کند خداوند جسم است از ما نیست و ما در دنیا و آخرت از او بیزاریم» .

۳ . خداوند محل ندارد .

محل و مکان داشتن مخصوص جسم است پیشتر گفته شد خداوند جسم نیست ؛ چون هر جسمی به مکان و جهات نیاز دارد .

و خداوند هم الصَّمَدُ و بی نیاز است .

پس محل ندارد که به محل نیازمند باشد .

۴ . شریک ندارد .

در اوایل کتاب به اثبات رسیده است که خداوند شریکی ندارد .

آیات قرآن نیز در این باره فراوان است .

فی المثل : (لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا) .

اگر در آسمان و زمین غیر از خداوند خدایی دیگر هم بود جهان به فساد کشیده می شود .

(إِلَهُكُمْ وَاحِدٌ فَلَهُ اسْلَمُوا) .

«خدای شما یکی است پس همه در برابرش سر تسلیم فرود آورید» .

(لَا تَجْعَلُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ) .

«با خداوند خدای

دیگری قرار مده» .

گفتار هشتم : شرح سوره های نماز

شرح سوره های نماز

سوره حمد به فاتحه الکتاب هم معروف است :

نامهای دیگر آن عبارت است از : حمد ، شکر ، دعا ، اَمّ القرآن ، اَمّ الکتاب ، سبع المثانی ، وافی ، کافی ، اساس ، صلاه ، تعلیم مسأله ، مناجات ، تفویض ، رقیه .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ به نام خداوند بخشاینده مهربان .

امام صادق (علیه السلام) فرمود :

الله : یعنی خدای هر موجود ، رحمن یعنی رحم کننده به تمامی مخلوقات خود .

رَحِيم : یعنی رحم کننده به خصوص مؤمنین .

پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) فرمودند : روز قیامت به بنده امر شود که به جهنم رود ، و چون به کنار جهنم برسد بگوید : «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» و داخل جهنم شود ، آتش جهنم هفتاد هزار سال از وی بگریزد .

روایت شده است روز قیامت چون نامه اعمال بنده را بدهند و نامه اعمال او مملو از گناه و اعمال قبیح باشد چون به دست او بدهند و او هم بنا بر عادتی که در دنیا داشت بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بگوید و نامه اعمال را باز کند ، تمام آن را سفید می بیند و هیچ نوشته ای به نظرش نمی رسد .

به فرشتگان می گوید : در اینجا چیزی نوشته نشده است تا بخوانم ؟! فرشتگان می گویند که در این نامه تمام خطاها و سیئات تو نوشته شده بود ، و چون «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» گفتی به برکت آن تمام گناهان تو پاک شد .

اَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

سپاس مخصوص خدایی است که پروردگار جهانیان است .

حمد و ستایش مخصوص خداوند است : چون

خداوند ربّ العالمین است .

اما عده ای برای این که وجود خداوند را انکار کنند می گویند : این جهان ، خالق و صانعی ندارد .

ولی با کمی دقت در این جهان همه چیز را بنابر یک نظم و هماهنگی می بینیم ، و این نظم و هماهنگی هم به طور حتم یک ناظم دارد که آن ناظم ، خداوند و خالق نظم است .

هر موجودی که پدید آمده است حتماً باید با یک خالق موجود شده باشد که آن خداوند است .

به این شعر توجه کنید :

خوشا دلی که مدام از پی نظر نرود

به هر درش که بخواهند بی خبر نرود

طمع در آن لب شیرین نکردم اول ولی

چگونه مگس از پی شکر نرود

آیا کسی می تواند بگوید این کلمات و این خطوط خود به خود بر روی این ورق جمع شده است ؟ آیا کسی چنین حرفی را می تواند بزند ؟ آیا کسی این سخن را می پذیرد ؟ مسلماً خیر .

همینطور است جهان هستی .

چگونه ممکن است که این جهان با این نظم و هماهنگی خود به خود پدید آمده باشد .

فطرت ما نیز به وجود خدا گواهی می دهد .

در این باره امام صادق (علیه السلام) در پاسخ به شخصی توضیح رسایی بیان فرموده اند : شخصی به امام صادق (علیه السلام) عرض کرد ای فرزند رسول الله ، خدا را به من معرفی کن زیرا که اهل جدل و گفتگو با من بسیار سخن گفته اند و مرا سرگردان کرده اند .

حضرت فرمود : آیا تاکنون کشتی سوار شده ای ؟ گفت : آری .

حضرت فرمود : برایت اتفاق افتاده که کشتی دچار سانحه

شود و در آنجا نه کشتی و نه شناگری باشد که تو را نجات دهد؟ عرض کرد: آری.

حضرت فرمود: آیا در آن لحظه احساس نمودی که هم اکنون نیز قدرتی هست که می تواند تو را از آن ورطه هولناک نجات دهد؟ گفت: آری.

حضرت فرمود: همان صاحب قدرت خداست که می تواند تو را نجات دهد.

آنجا که نجات دهنده ای نیست و به فریاد رسد آنجا که فریاد رسی نیست.

اگر توجه کرده باشید نوجوانان و جوانانی که امتحان مشکلی داشته باشند، خود به خود متوسل به خدا می شوند، و یا صدقه می دهند.

این حالت همان فطرت خداپرستی است که در هنگامی که دست همه بسته است انسان را متوجه خدا می کند.

به این نوع حالت «فطرت خداپرستی» می گویند.

پس از این همه صحبت پیرامون اثبات وجود خداوندی که وجود او از روشنایی خورشید هم روشنتر است می فهمیم

الْحَمْدُ: پرستش

لله: مخصوص خداوند احد یکتا است.

در خاتمه شرح (الحمد لله) چند حدیث را درباره آن برگزیدیم که به عرض می رسد: Π حَدَّثَنِي أَبُو مَسْرَعٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَالَ: مَنْ قَالَ إِذَا أَصْبَحَ أَرْبَعَ مَرَّاتٍ «الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ» فَقَدْ آدَى شُكْرَ يَوْمِهِ وَمَنْ قَالَهَا إِذَا أَمَسَ فَقَدْ آدَى شُكْرَ لَيْلِهِ.

ابو مسعر از امام صادق (عليه السلام) روایت کرده که فرمود: هر کس در بامداد چهار مرتبه $\text{الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ}$ بگوید شکر آن روز را ادا کرده باشد.

وهر کس در شامگاه آن را بگوید شکر آن شب را به

جا آورده باشد .

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) : إِذَا كُنْتَ خَلْفَ إِمَامٍ فَفَرِّغْ مِنْ قِرَائِهِ الْفَاتِحَةَ فَقُلْ أَنْتَ مِنْ خَلْفِهِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ .

امام صادق (عليه السلام) فرمود : هرگاه نماز جماعت خواندی و امام سوره فاتحه را تمام کرد تو بگو : الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ .

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) : فَإِذَا قَرَأْتَ الْفَاتِحَةَ فَفَرِّغْ مِنْ قِرَائَتِهَا وَأَنْتَ فِي الصَّلَاةِ فَقُلْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ .

امام صادق (عليه السلام) فرمود : چون قرائت سوره فاتحه را در نماز تمام کردی بگو : الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ .

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [خداوند] بخشاینده و مهربان است .

یعنی خداوند بخشاینده نعمت است و آمرزنده عصیان و گناه در جهان .

اگر توجه کنیم ابتدا خداوند می فرماید : الحمد لله ؛ یعنی حمد و پرستش مخصوص خداوند است .

اما خداوند چه صفتی دارد که حمد و پرستش مخصوص او است .

آیه سوم می آید و صفات خداوند را بیان می کند ، و می گوید : الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ؛ یعنی آن خداوندی که حمد و پرستش مخصوص او است هم بخشاینده و هم مهربان است .

بخشاینده کی خداوند همانند علم او حد و مرزی ندارد .

یعنی نمی توان گفت بخشاینده کی خداوند مثلاً به فلان مقدار است .

اگر انسان گنهگار به صورت شرمندگی روی به طرف خدا بیاورد خداوند هم از گناه او خواهد گذشت .

اما انسان نباید از بخشاینده کی خداوند سوء استفاده کند .

و هر بار گناه کند و بگوید خوب باب توبه که باز است .

درست است که باب توبه باز است ، اما این را هم باید بداند آثار و نشانه های گناه در دل باقی می ماند .

همانند پارچه ای که جوهر روی آن بریزد اگر

چه آن جوهر پس از شستن پاک می شود ولی مقداری از آثار جوهر باقی می ماند .

و اگر بار دیگر همان پارچه جوهری شود دوباره شسته شود جوهر پاک می شود ولی باز مقداری لکه باقی می ماند .

و هر چه بیشتر جوهر بر روی پارچه بریزد شست و شو بیشتر تکرار شود پارچه لکه بیشتری به خود می گیرد .

دل ما هم همانند پارچه است؛ اگر چه با توبه پاک می شود، ولی لکه ای از گناه پس از پاک شدن بر روی آن باقی می ماند .

و هر چه بیشتر انسان توبه را بشکند لکه های گناه در دل بیشتر می شود .

پس بهتر است با اولین توبه دیگر گناهی نکنیم که لکه گناه در دل به جا بماند .

مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ صاحب روز جزا است .

یکی از صفات خداوند «مالک یوم الدین» است .

یعنی حمد مخصوص خدایی است که علاوه بر آن که بخشاینده و مهربان است «مالک یوم الدین» هم هست .

یعنی خدایی که خداوند روز جزا است و جمیع بندگان را در آن روز به جزای کردارشان می رساند .

او مطیع را ثواب و پاداش می دهد و گنهگار را عذاب می کند .

درباره روز قیامت ، برای کسب آگاهی بیشتر ، سوره واقعه را با ترجمه ، ذکر می کنیم .

امید که مطالعه آن مفید افتد : بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ به نام خداوند بخشاینده و مهربان .

إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ۗ هُنَّ كَمِيؤُا ذُرُؤُا عَرَّةٍ ۗ وَإِذَا تَقَاتَلَ أَسْقَابُ الْمَدَائِنِ ۗ غُلَّتْ أَمْطَارُ الْبَارِئِ ۗ

لَيْسَ لَوْعَتِهَا كَآذِبَةٌ ۗ كَفَّ يَوْمَ بَدْدَتْ الْأَرْضُ عَن رُبْعِهَا ۗ وَرُجَّتِ الْأَرْضُ رَجًا ۗ

خَافِضَةً رَافِعَةً ۗ قَوْمِى رَا خَوَارِو قَوْمِى رَا رَفِيعُ مِى كَعْدُ .

إِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ رَجًا ۗ

آنگاه که زمین به شدت به حرکت و لرزه درآید .

وَبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا ۖ وَ كُوهها سخت متلاشی شود .

فَكَانَتْ هَبَاءً مُّثْبَثًا ۖ و مانند ذرات گرد در هوا پراکنده گردد .

وَكُنْتُمْ أَزْوَاجًا ثَلَاثَةً ۖ شما خلائق بر سه دسته مختلف شوید .

فَأَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ۖ گروهی راستان اصحاب یمین باشید .

وَأَصْحَابُ الْمَشْأَمِ مَا أَصْحَابُ الْمَشْأَمِ ۖ گروهی ناراستان اصحاب شومی و شقاوتند که چقدر روزگارشان سخت است .

وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ * أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ ۖ طایفه سوم آنهايي هستند که در ایمان سبقت گرفتند .

آنها مقربان در گاهند .

فِي جَنَّاتٍ النَّعِيمِ ۖ در باغهای پر نعمت بهشت جای دارند .

ثَلَاثَةٌ مِنَ الْأُولَىٰ ۖ آنها جمعی از امم پیشینان هستند .

وَقَلِيلٌ مِنَ الْآخِرِينَ ۖ و عده کمی از آیندگان هستند .

عَلَىٰ سُرُرٍ مَّوْصُوفٍ ۖ اینها در تختهای به هم پیوسته قرار دارند .

مُتَّكِنِينَ عَلَيْهَا مُتَقَابِلِينَ ۖ روبه روی هم تکیه می زنند .

يُطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ ۖ پسرانی زیبا به خدمتشان می پردازند .

بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقَ وَكَأْسٍ مِنْ مَّعِينٍ ۖ با کوزه ها و ظرفها و جامهای پر از شراب ناب .

لَا يُصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يَنْزِفُونَ ۖ شرابی که نه سردرد می آورد و نه عقلشان را از بین می برد .

وَفَاكِهَةٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُونَ ۖ بخوردند از هر میوه ای که بخواهند .

وَلَحْمِ طَيْرٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ ۖ و از گوشت مرغ و پرنده ها هر کدام که میل داشته باشند .

وَحُورٍ عِينٍ ۖ و همسرانی که حورالعین دارند .

كَأَمْثَالِ اللُّؤْلُؤِ الْمَكْنُونِ ۖ همچون مروارید در صدف پنهان .

جَزَاءٌ بِمَا كَانُوا يَعْلَمُونَ ۚ همه اینها پاداش عملشان است .

لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْتِيهِمْ فِيهَا بَهْتٌ ۚ سخن بیهوده و تهمت و گناه نمی شنوند .

إِلَّا قِيلًا سَلَامًا سَلَامًا ۚ هر چه هست سلام و سخن خوب است .

وَأَصْحَابُ الْيَمِينِ ۚ مَا أَصْحَابُ الْيَمِينِ ۚ اصحاب یمن آنها وصفی ناگفتن دارد .

فِي سِدْرٍ مَّخْضُودٍ ۚ در سایه درختان سدر پر میوه

و بی خار .

وَطَلْحٌ مَّنْضُودٌ ۚ وَ دَرِخْتَانٌ پَرِ بَرِّگِ سَايَهٗ دَارِ .

وَظَلٌّ مَّمدُودٌ ۚ هَمَّهٗ دَرِ سَايَهٗ بَلَنَدِ دَرِخْتَانِ .

وَمَاءٌ مَّسْکُوبٌ ۚ وَ دَرِ طَرَفِ نَهْرِ آبِهَائِ رَوَانِ زَلَالِ .

وَفَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ ۚ مِیوهٗ هَائِ زِیَادِ .

لَا مَقْطُوعَةٌ وَ لَا مَمْنُوعَةٌ ۚ كِهٖ هَرِ كَزِ قَطْعِ وَ مَمْنُوعِ نَمِی شُودِ .

وَ فُرْشٌ مَرْفُوعَةٌ ۚ وَ فَرَشَهَائِ پَرِ بَهَا .

أَنَا أَنْشَأُهُنَّ ۚ إِنِّشَاءً ۚ مَا أَنَّهُا رَا آفَرِیْنِشِ نَوِیْنِی بَخْشِیْدِیْمِ .

فَجَعَلْنَاهُنَّ اِبْكَارًا ۚ وَ هَمَّهٗ رَا دُوشِزَهٗ قَرَارِ دَادِیْمِ .

عُرْبًا ۚ اَثْرَابًا ۚ زَنَانِی كِهٖ تَنَهَا بَهٗ هَمْسَرِشَانِ عَشْقِ مِی وَرَزَنْدِ وَ خُوشِ زَبَانِ وَ فِصِیْحِ وَ هَمْسَنِ وَ سَالَنْدِ .

لِأَصْحَابِ الْيَمِينِ ۚ اِیْنِ نَعْمَتِهَامْ خُصُوصِ اَصْحَابِ يَمِينِ اَسْتِ .

ثَلَاثَةٌ مِّنَ الْاَوَّلِيْنَ ۚ وَ جَمْعِی اَزِ پِیْشِیْنِیَانِ .

وَ ثَلَاثَةٌ مِّنَ الْاٰخِرِيْنَ ۚ وَ جَمْعِی اَزِ اَمْتِ رَسُوْلِ اٰخِرِ زَمَانِ هَسْتَنْدِ .

وَ اَصْحَابُ الشَّمَالِ ۚ مَا اَصْحَابُ الشَّمَالِ ۚ وَ اَصْحَابُ شَمَالِ چِهٖ كَسَانِی هَسْتَنْدِ .

فِی سَمُومٍ وَ حَمِيمٍ ۚ اَنَّهُا دَرِ عَذَابِ بَادِ سَمُومِ وَ آبِ گَرْمِ بَاشَنْدِ .

وَظِلٌّ مِّنْ يَّحْمُومٍ ۚ دَرِ سَايَهٗ اِی اَزِ دُودِ سِیَاهِ قَرَارِ دَارَنْدِ .

لَا بَارِدٌ وَ لَا كَرِيمٌ ۚ كِهٖ نَهٗ سَرْدِ شُودِ وَ نَهٗ خُوشِ نَسِیْمِ گَرْدَدِ .

اِنَّهُمْ كَانُوْا قَبْلَ ذٰلِكَ مُتْرَفِيْنَ ۚ بَهٗ دَلِیْلِ اِیْنِ كِهٖ اَزِ پِیْشِ عِیَاشِی وَ طَغِیَانِ مِی كَرْدَنْدِ .

وَ كَانُوْا يُصِرُّوْنَ عَلٰی الْحِنْتِ الْعَظِيْمِ ۚ بَرِ گَنَاهَانِ بَزْرِگِ اَصْرَارِ دَاشْتَنْدِ .

لَمَجْمُوعُوْنَ اِلٰی مِیْقَاتِ یَوْمِ مَعْلُومٍ ۚ وَ هَمَّهٗ دَرِ وَعْدَهٗ گَاهِ رُوزِ مَعِیْنِ مَحْشَرِ جَمْعِ مِی گَرْدَنْدِ .

ثُمَّ إِنَّكُمْ أَئْيَاهَا الضَّالُّونَ الْمُكَذِّبُونَ أَنْ تَنظُرُوا مِنْكُمْ أَيُّكُمْ يَكْفُرُ .

لَا تَكُلُونَ مِنْ شَجَرٍ مِنْ زُقُومٍ تَزُقُّونَ مِنْهُ لَعْنَةُ اللَّهِ الْكَلْبَاءِ .

فَمَا لُتُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ وَشُكْمَهَا رَأَى الَّذِينَ يَرَوْنَهَا كَأَنَّ الْغُرَابَ .

فَسَارِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ وَرَأَى مِنْهَا النَّارَ فَكَاءُ .

فَسَارِبُونَ شُرَبِ الْهَيْمِ هَمَّانٌ شَرَابٌ تَشْتَبِهُ آبٌ مَيِّتٌ .

هَذَا نُزُلُهُمْ يَوْمَ الدِّينِ إِنَّهَا مَقَامٌ وَرَأَى كَافِرَانِ فِي رُؤْيَاهُمْ .

در خاتمه شرح (مالک یوم الدین) مناسب است که منزلهای آدمی ، از مرگ تا بهشت یا جهنم

را با تکیه بر روایات دینی بر شمریم ، تا مالکیت خداوند بر جهان دیگر ، توضیح روشنتری بیابد .

منازل انسان

منازل انسان

آدمی تا بهشت یا جهنم پنج منزل دارد که عبارتند از : مرگ .

قبر .

برزخ .

قیامت .

بهشت و جهنم .

مرگ

حضرت محمد (صلی الله علیه و آله) در هنگام وفات جوانی بر بالین او حاضر شد ، و به او فرمود : بگو «لااله الا الله» آن جوان نتوانست بگوید .

پیامبر هر چه تکرار کرد آن جوان نتوانست بگوید .

سپس پیامبر به زنی که در آنجا ایستاده بود گفت : آیا این جوان مادر دارد ؟ او گفت : بلی ، من مادر او هستم .

حضرت فرمود : آیا تو از آن راضی هستی ؟ گفت : نه ، و الان شش سال است که با او صحبت نمی کنم .

حضرت فرمود : اگر می شود از او راضی شو !

او گفت : رَضِيَ اللهُ عَنْهُ بِرِضَاكَ يَا رَسُولَ اللهِ : خدایا به رضایت تو از او خوشحال و راضی شدم .

چون مادرش رضایت خود را از فرزندش به زبان آورد ، پیامبر به آن جوان فرمود : بگو «لااله الا الله» آن جوان گفت .

حضرت به آن جوان گفت : چه می بینی ؟ گفت : مرد سیاه و زشتی رامی بینم که لباس چرک و بوی گندیده وبد می دهد نزد من آمده و گلو و راه نفس مرا گرفته است .

پیامبر به آن جوان فرمود : بگو : «يَا مَنْ يَقْبَلُ الْيَسِيرَ وَيَعْفُو عَنِ الْكَثِيرِ اِقْبِلْ مِنِّي الْيَسِيرَ وَاَعْفُ عَنِّي الْكَثِيرَ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَفُوْرُ الرَّحِيْمُ»

ای کسی که عبادت و عمل کم را می پذیرد و از معصیت زیاد می گذرد! اطاعت کم مرا بپذیر و از گناه زیادم در گذار و
همانا تو آمرزنده

و مهربانی .

آن جوان این کلمات را گفت .

آن گاه حضرت به او فرمود : نگاه کن چه می بینی ؟ گفت : مردی سفید رنگ ، نیکو صورت و خوشبو با لباسهای خوب نزد من آمده و آن مرد سیاه و زشت پشت کرده است و می خواهد برود .

حضرت فرمود : این کلمات را دوباره بگو و آن جوان باز هم گفت .

حضرت فرمود : چه می بینی ؟ گفت : دیگر آن مرد سیاه را نمی بینم و آن شخص سفید نزد من آمده است پس آن جوان در آن حال وفات کرد .

قبر

؛ هر روز قبر در معرفی خود می گوید :

أَنَا بَيْتُ الْعُرْبَةِ ، أَنَا بَيْتُ الْوَحْشَةِ ، أَنَا بَيْتُ الدُّودِ .

منم خانه غربت ، منم خانه وحشت ، منم خانه کرم .

وقتی انسان از دنیا می رود ، دو فرشته به نامهای نکیر و منکر به سراغ او می آیند و با طرح سؤالاتی به بازجویی می پردازند .

و در حقیقت این نخستین دادگاه انسان بعد از مرگ است .

پیامبر (صلی الله علیه وآله) فرمودند :

إِنَّ الْقَبْرَ أَوَّلُ مَنَازِلِ الْآخِرَةِ فَإِنَّ نَجَامَهُ فَمَا بَعْدَهُ أَيْسَرُ مِنْهُ ، وَإِنْ لَمْ يَنْجُ مِنْهُ فَمَا بَعْدَهُ لَيْسَ أَقْلَ مِنْهُ .

قبر نخستین منزل از منازل آخرت است .

اگر انسان در این منزل نجات یافت ، راه نجات در منزلهای بعدی آسانتر است .

و اگر از این منزل نجات نیافت منزلهای بعدی ، کمتر و سهلتر از آن نیست .

برزخ

؛ «برزخ» از اول مرگ تا بر پا شدن قیامت را می گویند .

(وَمِنْ وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ).

«از پشت سر آنها برزخی است تا روزی که برانگیخته می شوند .

پیامبر (صلی الله علیه و آله) فرمودند : شخصی نزد من آمد و گفت : برخیز ، برخواستم و با او به جایی رفتیم ، در آنجا دو نفر یکی ایستاده و یکی نشسته دیدم ، آن شخص ایستاده ، یک انبر آهنی بزرگی در دست داشت و به دهان آن شخص نشسته می گذاشت ، و دو طرف دهان او را با انبر می گرفت و می کشید .

به طوری که به هر طرف می کشید ، آن شخص نشسته به همان طرف ، خم می شد .

من از آن شخص که

مرا صدا زد و مرا از جای خود بلند کرد پرسیدم: این صحنه چیست؟ گفت: این شخص نشسته، در دنیا دروغگو بود.

و بی توبه از دنیا رفت و اکنون در این عالم [برزخ] تا فرا رسیدن قیامت، همواره این گونه عذاب می شود.

قیامت

حضرت رسول (صلی الله علیه و آله) فرمود: هر که نمایی و سخن چینی کند مابین دو نفر، خداوند مسلط کند بر او در قبرش آتشی که بسوزاند او راتا روز قیامت.

پس چون از قبر خود بیرون آید مسلط فرماید خداوند بر او مار سیاه بزرگی که گوشت او را به دندان بکند تا داخل جهنم شود.

همو (صلی الله علیه و آله) فرمود: هر که به نامحرم نگاه کند خداوند در روز قیامت او را به گونهای محشور می کند که با میخهای آهنی، دوخته شده است، تا وقتی که خداوند حکم فرماید بین مردم، پس امر شود که او را ببرند و به آتش بیندازند.

در کتاب عین الیقین روایت شده: کسی که شراب می خورد محشور می شود در روز قیامت در حالی که کوزه ای در گردنش است.

و ظرفی در دستش و بویش گندیده تر است از هر مرداری که بر روی زمین است، و هر که از کنار او می گذرد او را لعنت می کند.

بهشت یا جهنم

امام صادق (علیه السلام) فرمودند: خداوند تعالی هیچ کس را خلق نفرموده است مگر آن که منزلی در بهشت و منزلی در جهنم برایش قرار داده پس چون اهل بهشت در بهشت و اهل جهنم در جهنم بروند، کسی فریاد زند و بگوید ای اهل بهشت نگاه به سوی جهنم کنید.

آنها هم نگاه می کنند و حالت جهنمیان را به آنها نشان می دهند.

تا اینکه به آنها بفهمانند اگر معصیت الهی می کردید داخل این منازل می شدید.

پس آنها چنان خوشحال شوند که اگر در بهشت

مرگ بود می مردند که از چنین عذابی نجات یافته اند .

سپس کسی فریاد زند ای اهل جهنم ! به بالا نگاه کنید .

و چون نگاه کنند حالات مؤمنان را در بهشت و نعمتهای آنها را ببینند و به آنها می گویند : اگر فرمان خداوند را اطاعت می کردید ، همانند مؤمنان به بهشت می رفتید ، و آنها آنقدر ناراحت می شوند که اگر در جهنم مرگ بود از ناراحتی می مردند .

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

تنها تو را می پرستم و تنها از تو یاری می خواهم .

نماز گزار در آیه های قبل می گوید :

الحمد لله : حمد و پرستش مخصوص خداوند است .

و در چند آیه بعد می گوید :

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ : تنها تو را میپرستم و از تو یاری می خواهم .

یعنی همانطور که حمد مخصوص خدا است پس من هم تنها خدا را می پرستم و تنها از خدا یاری می خواهم .

ابوطلحه روایت کرده است که من با رسول خدا (صلی الله علیه و آله) بودم در بعضی از غزوات چون جنگ سخت می شد ، رسول خدا (صلی الله علیه و آله) سر برمی داشت و می گفت :

يَا مَالِكِ يَوْمَ الدِّينِ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

وسرهای دشمنان را می دیدم که می افتد بر روی زمین و کسی را نمی دیدم که شمشیر بزند .

چون جنگ تمام شد ، از پیامبر جریان را پرسیدم و پیامبر (صلی الله علیه و آله) فرمودند : فرشتگان گردن آنها را می زدند و شما نمی دیدید .

روایت شده که هرگاه بر بنده مؤمن کاری سخت واقع شود ، و او این کلمات شریفه را بگوید آن کار بر او آسان

شود .

نکته دیگر درباره پرستش خدا و یاری خواستن از او ، توسل به امامان (علیهم السلام) است .

به عبارت دیگر ، ای‌ک نستعین یعنی این که تنها از تو یاری می‌خواهم .

پس چرا در بعضی از مواقع متوسل به امامان (علیهم السلام) می‌شویم ؟

پاسخ آن که متوسل شدن به امامان (علیهم السلام) با آیه قرآن هیچ منافاتی ندارد؛ زیرا توسل به امامان (علیهم السلام) به این علت است که ما خود را در نزد خداوند گنهکار می‌دانیم و برای خود در نزد خداوند آبرویی نمی‌یابیم .

از این رو آنها را واسطه قرار می‌دهیم تا خداوند به خاطر آبرویی که آنها دارند ، مشکل ما را حل کند .

پس اگر بیشتر توجه کنیم ما از خداوند یاری خواستیم منتهی با واسطه قرار دادن کسانی که از ما بهتر هستند .

مانند این که ما از کسی می‌خواهیم پولی بگیریم و او ما را نمی‌شناسد .

و ما به شخصی که هم ما را می‌شناسد ، وهم او را می‌گوییم که واسطه بین ما شود تا بتوانیم از آن شخص پولی به عنوان قرض بگیریم .

در اینجا نمی‌توانیم بگوییم ما پول را از شخص واسطه گرفته ایم ، و همینطور در مورد امامان (علیهم السلام) ، چون آنان به خدا نزدیکتر هستند از آنها می‌خواهیم که از خداوند برای ما مثلاً طلب چیزی را بکنند و حاجت ما را خدا روا می‌کند نه ائمه (علیهم السلام) .

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ مَا رَا بِهِ رَاةً رَاسَةً هِدَايَتِ فَرَمَا .

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ رَاه كَسَانِي كَه بَه أَنهَا نَعْمَتِ دَادَه اِي .

غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَنَه

کسانی که به آنها غضب کرده ای .

وَلَا الظَّالِمِينَ وَوَنَّهُ گمراهان .

ما در این قسمت از خداوند به صورت خواهش طلبی را می کنیم و می گوییم خدایا : ما را به راه راست هدایت فرما .

اما این راه راست چه راهی است ؟ خداوند در آیه بعدی راه را مشخص می کند و می فرماید : راه کسانی که به آنها نعمت داده ای .

مانند پیامبر (صلی الله علیه وآله) ، حضرت علی (علیه السلام) و سایر امامان (علیهم السلام) .

نه راه کسانی که به آنها غضب کرده ای .

و نه گمراهان .

پس خداوند در این دو آیه سه راه را مشخص کرده است :

۱ . آنعمت علیهم : راه کسانی که به آنها نعمت داده است ، یعنی همان صراط مستقیم .

۲ . مغضوب علیهم : راه کسانی که بر آنها غضب کرده است .

۳ . ولا الضالین : و راه کسانی که گمراه هستند و اصلاً راهی ندارند چه مستقیم و چه مغضوب .

یکی از عقبه های پس از مرگ صراط است و صراط پلی است بین برزخ و بهشت و در زیر آن دوزخ قرار گرفته و اگر کسی بتواند از آن پل عبور کند به بهشت می رود .

و اگر کسی نتواند از آن عبور کند به داخل جهنم می افتد و پهنای این پل برای هر کس فرق می کند .

برای انسانهای نیکوکار و متقی پهنای بزرگی دارد ، تا آنها به خوبی از آن عبور کنند ، اما برای انسانهای گنهکار قطری بسیار نازک دارد .

و حتی امکان دارد ، قطر آن برای بعضی از انسانها به اندازه نازکی یک مو باشد .

انسان وقتی می خواهد مسیری

را طی کند ، باید قبلاً آدرس آن مسیر را داشته باشد ، و یا این که شما وقتی می خواهید به خانه یکی از دوستانتان بروید باید نشانی آن را قبلاً از او بگیرید تا بتوانید به وسیله آن ، منزل دوستان را پیدا کنید .

و همچنین کسانی که می خواهند از پل صراط عبور کنند باید به این نکته توجه کنند که راه رد شدن از پل صراط را باید در این دنیا بیاموزند .

و اگر انسان در روی زمین آن راه را یاد گرفت و اجرا کرد می تواند از آن عبور کند و گرنه از پل صراط به داخل جهنم می افتد .

و این راه در این دنیا همان صراط مستقیم است و باید بینیم صراط مستقیم چه صراطی است که ما هر روز از خداوند هدایت به سوی آن را می خواهیم .

حضرت امیرالمؤمنین (علیه السلام) فرمود : صراط مستقیم کتاب خدا است وَأَنَا كِتَابُ اللَّهِ النَّاطِقِ و من کتاب ناطق خداوند هستم .

پس صراط مکتوب ، کتاب خدا و صراط ناطق حضرت علی (علیه السلام) است .

حضرت رسول (صلی الله علیه و آله) فرمود :

صِرَاطُ الْمُسْتَقِيمِ هُوَ صِرَاطُ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

صراط مستقیم صراط و طریقه محمد و آل ایشان هست که ائمه اطهار (علیهم السلام) باشد .

و نیز فرمود : مَثَلُ أَهْلِ بَيْتِي كَمَثَلِ سَفِينَةِ نُوحٍ مَنْ رَكِبَ فِيهَا نَجِيَ وَمَنْ تَخَلَّفَ عَنْهَا غَرِقَ .

اهل بیت من همانند کشتی حضرت نوح هستند هر کس که سوار شود نجات پیدا می کند و هر کس تخلف کند غرق می شود .

یعنی همانطور که کشتی حضرت نوح آنهایی را که در آن سوار بودند نجات

داد ، همانطور هم اهل بیت مردم را نجات می دهند .

به طوری که هر کس صراط و طریقه آنها را قبول کند و انجام دهد از پل صراط رد و به داخل بهشت می رود و کسی هم که قبول نکند و تخلف کند از پل صراط به داخل آتش سوزان جهنم می افتد .

امام صادق (علیه السلام) فرمود : صراط مستقیم طریقه به سوی معرفت خداست و این دو صراط است .

یکی صراط در دنیا و یکی در آخرت .

اما صراط در دنیا عبارت است از امامی که اطاعتش بر خلق واجب شده است .

و اما صراط در آخرت پلی است که بر روی جهنم زده شده است .

و هر کس در دنیا از صراط دنیا به درستی رد شود یعنی امام خود را بشناسد و از او اطاعت کند ، در آخرت نیز از پل صراط به آسانی می گذرد .

و کسی که در دنیا امام خود را نشناسد در آخرت هم قدمش بر پل صراط می لغزد و به درون جهنم سقوط می کند .

سؤال :

راه کسانی که خداوند به آنها غضب کرده است چه راهی می باشد ؟

جواب :

راه کسانی که به آنها غضب شده ، راهی است که غیر صراط مستقیم باشد .

گمراه به کسی گفته می شود که مسیری را برای رسیدن به مقصد خواسته باشد طی کند ، اما آن مسیر را اشتباه برود و هم مقصد را گم کند و هم مسیر اولیه خود را ، مانند کسانی که بت پرستند .

(وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ) .

«بتهایی را به غیر خدا پرستش می کنند ،

که به آنها هیچ ضرر و نفعی نمی رسانند» .

شرح سوره توحید

امام صادق (علیه السلام) فرمودند : یهودیان از پیامبر (صلی الله علیه و آله) پرسیدند : مشخصات و حسب و نسب پروردگارت را برای ما بیان کن .

حضرت تا سه روز پاسخ ندادند ، تا آن که خداوند سوره توحید را نازل کرد :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۚ به نام خداوند بخشنده مهربان .

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۚ بگو او خداوند یکتا است .

اللَّهُ الصَّمَدُ ۚ خداوند بی نیاز است .

لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۚ نه زاده و نه زاییده شده است .

وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۚ هیچ کس همتای او نیست .

پیش از این درباره قل هو الله احد بحث کردیم ، در این جا دیگر نیازی نیست که مفصلاً از آن بحث کنیم .

ولی به طور مختصر از چند آیه آن بحث می کنیم :

اللَّهُ الصَّمَدُ ۚ یعنی خداوند بی نیاز است و همه جهان به او نیازمندند .

خداوند تمام جهان و مخلوقات را آفریده و تمام موجودات برای موجود بودن به خدا نیازمندند ولی خداوند که خالق آنها است چگونه ممکن است به آنها نیازمند باشد .

تمام مخلوقات نیازمند هستند و برای این که وجود داشته باشند احتیاج دارند به کسی و آن کس هم بی نیاز است و به آن خدا گفته می شود .

پس ما برای این خدا داریم که نیازمندیم .

گفتیم خداوند بی نیاز است و کسی هم که بی نیاز باشد ، محتاج و نیازمند به خالق نیست .

چون گفتیم خدا داشتن به علت نیاز به خداست ، و خداوند که بی نیاز است احتیاج به خدا ندارد .

اللَّهُ الصَّمَدُ ۚ یعنی این که خداوند از هر چیزی بی نیاز است .

از کسی کمک نمی گیرد چون کمک گرفتن از دیگران به علت این است که شخص خود نمی تواند کاری را انجام دهد پس نیازمند به کس دیگر است که از آن کمک بگیرد .

هر مخلوقی هر کاری را که انجام می دهد به وسیله کمکی است که خداوند به او می کند .

مثلاً راه می رویم نیازمند به قدرت هستیم و قدرت را خداوند به ما می دهد .

پس ما هر کاری که می کنیم به کمک خداوند است و نیاز به خدا داریم .

و گفتیم خدا بی نیاز است .

وکسی که بی نیاز است خدا ندارد .

چون اگر خدا داشته باشد تمام اعمالی که انجام می دهد به کمک خدایش است و به خدایش نیاز دارد و ما گفتیم که خداوند بی نیاز است پس خداوند خدایی ندارد که به آن نیازمند باشد .

لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۚ نَه زاده و نه زاییده شده .

در مباحث گذشته درباره یکتایی بحث کردیم ، پس وقتی خداوند یکتا باشد دیگر فرزندی ندارد چون اگر فرزندی داشته باشد ، پس او هم مثل خداوند است و در این صورت خداوند با فرزندش می شوند دو خدا .

در صورتی که گفتیم خداوند یکتا است و شریکی ندارد .

لَمْ يُولَدْ ، زاییده نشده .

اولاً کسی که می خواهد به دنیا بیاید نیازمند به کسی است که او را به دنیا بیاورد و آن کس هم مادرش می شود .

در صورتی که ما گفتیم خداوند بی نیاز است .

پس مادر ندارد که به آن نیازمند باشد .

ثانیاً کسی که مادر دارد مادرش از جنس خودش است .

وخداوند اگر مادر داشته باشد پس

مادرش هم از جنس خود خدا است .

و خدا با مادرش دو تا خدا می شود .

در صورتی که ما گفتیم خداوند یکتاست و شریکی ندارد .

در این باره ، در قرآن شریف ، آیاتی وجود دارد که در زیر پیاده می کنیم :

(قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحَانَ اللَّهِ) .

«گروهی گفتند که خدا دارای فرزند است که پاک و منزّه از آن است که فرزند داشته باشد» .

(وَخَرَقُوا لَهُ بَنِينَ وَبَنَاتٍ بِغَيْرِ عِلْمٍ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُصِفُونَ) .

«گروهی پنداشتند که خداوند دختران و پسرانی دارد ، در صورتی که خدا از همه این نسبتها که بر او وصف می کنند برتر و منزّه است» .

(مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ سُبْحَانَهُ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ * وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا * لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِدًّا * تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا * أَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمَنِ وَلَدًا) .

«خدا هرگز فرزندی اتخاذ نکرده .

وی منزّه از آن است که فرزندی داشته باشد ، چون بگوید چیزی موجود باش بی درنگ آن چیز موجود می شود .

و کافران گفتند که خدای رحمان فرزند بر گرفته .

ای کافران ! همانا قولی بسیار زشت و منکر گفتید .

نزدیک است از این گفته زشت شما آسمانها از هم فرو ریزد و زمین شکافته و کوهها متلاشی گردد .

چراکه برای خدای مهربان فرزندی دعوی کردید .

(وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ) «هیچ کس همتای او نیست» .

چطور ممکن است کسی هم مخلوق خداوند باشد وهم همانند خالق خود .

چنین چیزی اصلاً ممکن نیست .

و این آیه ، آیه قبل را هم تأکید می کند .

چون وقتی خداوند بی همتا باشد یعنی وقتی هیچکس همتای او

نباشد پس کسی را هم نمی زاید که همتای او باشد .

و یا کسی نیست که همتای او باشد و او را بزاید .

این آیه را آیاتی که بیانگر قدرت خداوند است ، تأکید می کند .

در زیر این آیات را ذکر می کنیم : (الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ) .

«ستایش خدای را که آفریننده جهانها است» .

(الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ) .

«آن خدایی که برای شما زمین را گسترده و آسمان را برافراشت ، و فرو بارید از آسمان آبی که به سبب آن بیرون آورد میوه های گوناگون برای روزی شما .

پس کسی را مثل و مانند او قرار ندهید ، در صورتی که می دانید خدا بی مانند است» .

(بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ) .

«او آفریننده آسمان و زمین است و چون اراده آفریدن چیزی را کند به محض آن که گوید موجود باش موجود خواهد شد» .

(وَاللَّهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ) .

«خدا است مالک ملک آسمان و زمین و خدا بر هر چیز توانا است» .

(إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُعْشَى) .

«پروردگار شما آن خدایی است که آسمانها و زمین را در شش روز خلق کرد آنگاه به خلفت عرش پرداخت» .

(وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْتَ تَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ إِنَّ الَّذِي أَحْيَاهَا الْمُحْيَى الْمَوْتَى إِنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ) .

«از جمله آیات و نشانه های قدرت الهی آن که زمین را بنگری

مطیع ، که چون ما بر آن آب باران فرو آریم گیاه برآرد و اهتزاز و نشاط و خرمی یابد .

باری آن کس که زمین را به باران زنده کند مردگان را هم زنده گرداند که او بر همه چیز قادر است» .

تمام این کارها فقط از خداوند می تواند ظاهر شود و هیچکس به غیر از خداوند نمی تواند چنین ادعایی کند .

فصل چهارم در بیان کیفیت چند نماز

۱ . نماز نافله

تمام نمازهای یومیه برای خود نماز نافله ای دارند که به صورت دو رکعتی همانند نماز صبح خوانده می شود .

منتهی به نیت نماز نافله [نماز نافله مستحب است] .

نافله صبح : دو رکعت قبل از نماز صبح .

نافله ظهر : ۴ تا دو رکعتی قبل از نماز ظهر .

نافله عصر : ۴ تا دو رکعتی قبل از نماز عصر .

نافله مغرب : ۲ تا دو رکعتی بعد از نماز مغرب .

نافله عشا : یک دو رکعتی به صورت نشسته .

۲ . نماز شب

نماز شب ۱۱ رکعت است .

و به صورت دو رکعتی همانند نماز صبح ۵ مرتبه و یک مرتبه یک رکعتی خوانده می شود .

۴ تا دو رکعتی اول به نیت نماز نافله شب .

۱ دو رکعتی به نیت نماز نافله شفع .

۱ یک رکعتی به نیت نافله وتر .

۳ . نماز جمعه

امام خمینی (قدس سره) در اهمیت نماز جمعه چنین می فرماید : نماز جمعه و دو خطبه آن مانند حج و نماز عید فطر و قربان ، از مراسم بزرگ مسلمانان است ، ولی متأسفانه مسلمانان از وظایف مهم سیاسی این عبادت غافل و ناآگاه هستند ، در صورتی

که انسان با اندک مطالعه و دقت در احکام کشوری ، سیاسی ، اجتماعی ، اقتصادی اسلام درمی یابد که اسلام دین سیاست است و کسی که دین را از سیاست جدا می داند نادانی است که نه اسلام را می شناسد و نه سیاست را .

نماز جمعه دو رکعت است ، و قبل از آن دو خطبه دارد که توسط امام جمعه ایراد می شود .

نماز جمعه همانند نماز صبح است ، منتهی با چند فرق :

۱ . نیت باید برای نماز جمعه باشد .

۲ . به جماعت خوانده شود .

۳ . دو قنوت یکی در رکعت اول قبل از رکوع ، و دیگری در رکعت دوم پس از رکوع دارد .

توجه : نماز گزار باید بنا بر احتیاط واجب به خطبه ها گوش فرا دهد .

۴ . نماز آیات

نماز آیات در هنگام زلزله ، خسوف (ماه گرفتگی) ، کسوف (خورشید گرفتگی) هر چند کسی از آن نترسد ، و رعد و برق و بادهای زرد و سرخ و سیاه و مانند آن ، اگر بیشتر مردم بترسند خوانده می شود .

نماز آیات دو رکعت است و در هر رکعت پنج رکوع دارد .

و قبل از هر رکوع سوره حمد و سوره دیگری از قرآن خوانده می شود .

که در این صورت در دو رکعت ده حمد و ده سوره خوانده می شود .

و میتوان یک

سوره را پنج قسمت کرد و قبل از هر رکوع یک قسمت از آن را خواند .

که در این صورت در دو رکعت دو حمد و دو سوره خوانده می شود .

در زیر تقسیم سوره توحید به عرض شما می رسد :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ رُكُوع

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ رُكُوع

اللَّهُ الصَّمَدُ رُكُوع

لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ رُكُوع

وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ رُكُوع

پس از رکوع آخر به سجده رفته و پس از سجده برای رکعت دوم برمی خیزیم .

رکعت دوم همانند رکعت اول خوانده می شود .

و با تشهد و سلام نماز به پایان می رسد .

توجه

نماز آیات اگر به صورت جماعت خوانده شود حمد و سوره ها را فقط امام جماعت می خواند .

۵. نماز وحشت

نماز وحشت موجب کاهش وحشت شب اول قبر می شود .

و می توان برای کسانی که فوت کرده اند خواند .

مخصوصاً کسانی که تازه فوت کرده اند .

نماز وحشت دو رکعت است ، در رکعت اول حمد و آیه الکرسی خوانده می شود .

و در رکعت دوم حمد و ده مرتبه سوره قدر خوانده می شود .

و بعد از سلام نماز گزار می گوید :

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَابْعَثْ ثَوَابَهَا إِلَى قَبْرِ (مثلاً جعفر).

۶. نماز عید

در دو عید [فطر و قربان] نماز مخصوص عید مستحب است .

وقت نماز عید ، از طلوع آفتاب تا ظهر است .

نماز عید فطر و قربان دو رکعت است ، با نُه قنوت .

و این گونه خوانده می شود :

رکعت اول

پس از حمد و سوره باید پنج تکبیر گفته شود ، و بعد از هر تکبیر یک قنوت و بعد از پنجم تکبیر دیگری و سپس رکوع و دو سجده به جا بیاورد .

رکعت دوم

پس از حمد و سوره چهار تکبیر گفته می شود .

و بعد از هر تکبیر یک قنوت و بعد از قنوت چهارم تکبیر دیگری و سپس رکوع و دو سجده و تشهد و سلام به جا می آورد .

توجه :

نماز گزار در قنوت‌های نماز عید هر دعا و ذکر مثل صلوات و غیره بخواند کافی است .

ولی بهتر است به امید ثواب این دعا را بخواند :

اللَّهُمَّ أَهْلَ الْكِبْرِيَاءِ وَالْعَظَمَةِ وَأَهْلَ الْجُودِ وَالْجَبْرُوتِ وَأَهْلَ الْعَفْوِ وَالرَّحْمَةِ وَأَهْلَ التَّقْوَى وَالْمَغْفِرَةِ أَسْأَلُكَ بِحَقِّ هَذَا الْيَوْمِ الَّذِي جَعَلْتَهُ لِلْمَسْأَلِينَ عِيداً وَلِمُحَمَّدٍ (صلى الله عليه وآله) ذُخْراً وَشَرَفاً وَكِرَامَةً وَمَزِيداً ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدَ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تُدْخِلَنِي فِي كُلِّ خَيْرٍ أَدْخَلْتَ فِيهِ مُحَمَّدًا وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تُخْرِجَنِي مِنْ كُلِّ سُوءٍ أَخْرَجْتَ

مِنْهُ مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ ، صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا سَأَلَكَ بِهِ عِبَادُكَ الصَّالِحُونَ وَأَعُوذُ بِكَ مِمَّا اسْتَعَاذَ مِنْهُ عِبَادُكَ الْمُخْلِصُونَ .

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفا ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می
نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه
اول

وب سایت: www.ghbook.ir

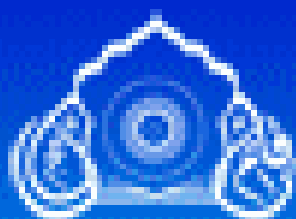
ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

خانه کتاب

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

